

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκυκλιζόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Αμερικῆς δολάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 3 Φεβρουαρίου 1934

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 10

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ περίεργη κ. Ὁμόλλου ἄρχισε ἀμέσως νὰ ρωτᾷ τὸν κ. Κλοακὲν τί πραγματικὴ ἀξία εἶχε ἡ ἀρχαιολογικὴ κληρονομία τοῦ συνταγματάρχου. Ἀλλὰ δὲν ἔμαθε μεγάλα πράγματα. Ὁ ἀρχαιολόγος τῆς ἀποκρίθηκε ἀπλῶς πὺς φαινόταν νάχη μεγάλη ἀξία, χρειάζονταν ὅμως πολλοὶ μῆνες γιὰ νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς ὅλα τὰ γραπτὰ. Κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴν ἐργασία στὴν Καλκούττα, σκεπτόταν νὰ δέσῃ, ἀμέσως αὐριο, ἐκεῖνα τὰ χαρτιά καὶ νὰ τὰ στείλῃ στὸ Παρίσι.

— Καὶ τώρα ποὺ κανο-
νίσθηκαν οἱ ὑποθέσεις, πρό-
σθεσε, νὰ χρησιμοποιήσουμε
τὸν λίγο καιρὸ ποὺ μᾶς μέ-
νῃ, γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε
τὸν τόπο.

— Ἐχετε σκοπὸ νὰ πᾶ-
τε καὶ στὴν Καμδόδη; ρώ-
τησε ὁ κ. Ὁμόλλου.

— Ἀ, νομίζω πὺς πρέ-
πει νὰ παραιτηθῶ ἀπ' αὐτὴ
τὴν ἰδέα. Ἡ Κοχιγκίνα κι'
ἡ Καλκούττα, στοὺς γεω-
γραφικοὺς χάρτας, φαίνου-
νται κοντὰ-κοντὰ. Μὰ ὅταν
βρίσκεται κανεὶς στίς ὄχθες
τοῦ Γάγγη, βλέπει πὺς ἔχει
νὰ κάμῃ ὀλόκερο ταξίδι γιὰ
νὰ φθάσῃ στὸ Σαϊγκόν. Τὸ
φρονιμώτερο θάταν, ἀφοῦ
πρόκειται μάλιστα νὰ πᾶ-
ρουμε μαζί μας τὴν Ἀνθή
καὶ τὸ Χάνδο στὴν Εὐρώ-
πη, νὰ περιορισθῶμε σ' ἓνα
μικρὸ ταξίδι στὴ χερσόνησο,
ἀπὸ τὴν Καλκούττα ὡς τὴ
Βομβάη. Θὰ ξοδέψουμε γι'

αὐτὸ ἓνα μῆνα, ἀλλὰ θὰ ἰδοῦμε πολ-
λὰ ὠραία πράγματα στὸ Μπεναρές,
Ἀλλαχαβάδ, Δέλχη, Ἀγρα, Ζεϊπό-
ρη, Σωράτη, Ἐλόγα. . .

— Μικρὸς περίπατος, μὰ τὴν ἀλή-
θεια. . .

— Κι' ὅμως ἤθελα νάταν πολὺ
μεγαλύτερος. Ἀς εἶναι, πάντα θὰ

«Ὁ Ράκης, ὁ μικρὸς λίθηκος τῆς Ἀνθῆς,
ἐσφάδαξε κι' ἀγωνιοῦσε. . .»

ἰδῶ τὸ νὰδ τοῦ Ζαγερνάθ, τὸ εἶδωλο
τοῦ Μανδάρ, τὰ σπήλαια τῆς Ἑλλό-
ρας, τὸ ἄντρον τῶν Λεόντων. . . τε-
λοσπάντων ὅσα προφθάσω.

Ἡ κυρία Ὁμόλλου ἀνυπομονοῦσε
νὰ φέρῃ τὴν ὁμιλία στὸ θέμα ποὺ
τὴν ἐνδιέφερε περισσότερο. Κι' ἀπό-
τομα κάπως εἶπε:

— Ὡστε ὁ συνταγματάρχης δὲν
ἀναφέρει τίποτα στὴ διαθήκη του
γιὰ τοὺς ἐχθροὺς του, ἱκανὸ νὰ μᾶς
φωτίσῃ γιὰ τὰ αἷτια τοῦ θανάτου του;

— Τίποτε ἀπολύτως. Στὴ
διαθήκη του μόνο γιὰ ἐπι-
στημονικὰ πράγματα κάνει
λόγο.

— Θέλω νὰ πῶ, πὺς ἂν
ἔκανε καμμιά νύξη γιὰ τὸ
θάνατό του, θάχουμε χρέος
νὰ τὸ ἀναφέρουμε στὴν ἀ-
στυνομία. Εἶναι φανερό πὺς
ὁ ἄνθρωπος δολοφονήθηκε.
Οἱ τόσες ἀπόπειρες ποὺ ἔ-
γιναν ἐναντίον του δὲν ἀφί-
νουν γι' αὐτὸ ἀμφιβολία. Τί
σᾶς ἔλεγε πρωτύτερα ὁ Κά-
ζης; Στοιχηματίζω πὺς θὰ
σᾶς ἀνακοίνωσιν τοὺς φόβους
του γιὰ τὸ Χάνδο.

— Ὁχι μόνο γιὰ τὸ Χάν-
δο. Αὐτὸς πιστεύει σὲ κά-
ποια θεία ὁργή, ποὺ ἐπληξε
τὸ συνταγματάρχη καὶ ποὺ
μπορεῖ νὰ πλήξῃ ἀκόμα καὶ
τὰ παιδιὰ του καὶ μένα.

— Ἀς εἶναι, γιὰ τὸ Χάν-
δο φοβᾶται περισσότερο. Τὸν
παρακολουθεῖ ὅσο μπορεῖ
καὶ τὴ νύχτα κοιμάται ἀπέ-
ξω ἀπὸ τὴν πόρτα του. Δὲν
τοῦ βγαίνει ἡ ἰδέα πὺς κιν-
δυνεύει ἡ ζωὴ του, ἐπειδὴ
τοῦ συνέβησαν ἓνα-δυὸ ἀσή-
μαντα περιστατικά, ἀπ' αὐτὰ
ποὺ συμβαίνουν στὰ παιδιὰ
κάθε μέρα. Μιὰ μέρα, πα-
ραδείγματος χάρι, ἔπεσε
ἀπὸ τᾶλογο. . .

«Ο κ. Κλοακέν θυμήθηκε τότε και το πρώην περιστατικό, το αναποδογύρισμα της βάρκας και το πέσιμο του Χάνδου στη θάλασσα.

— Μπά; Έκαμε μ' έλαφριά ανατριχίλα το συμβαίνουν και του Χάνδου τέτοια, μετά το θάνατο του πατέρα του;

— Ναι, μ' χωρίς σημασία, τυχαία...

— Κι' όμως το πρώην μπορεί να μην ήταν και τυχαίο, ψιθύρισε ο κ. Κλοακέν σκεπτικός, σ' να μιλούσε μόνος του.

— Ποιό; Έκαμε η κυρία Όμολλου. Τι συνέβη του Χάνδου το πρώτο, Έγώ δεν ξέρω τίποτα.

«Ο κ. Κλοακέν της διηγήθηκε το έπεισόδιο, τονίζοντας πως του έκαμ' εντύπωση η κτηνωδία του δράστη, που χάθηκε χωρίς καν να γυρίσει πίσω του να ιδεί τί έγινε το παιδί—πράγμα που γεννούσε υποψίες για προμελέτη.

«Η κ. Όμολλου ανησύχησε και χτύπησε το κουδούνι για να φωνάξει τα παιδιά, που μιλούσαν στη διπλανή σάλα με τον Παύλο. Όταν παρουσιάσθηκαν, ή δψη τους ήταν τόσο φαιδρή, ώστε η κ. Όμολλου δεν ήθελε να τους πη τίποτα ανησυχαστικό. Και τα ξανάστειλε να εξακολουθήσουν την όμιλία τους με τον Παύλο.

«Ήταν κιόλα αργά κι' οι ταξιδιώτες είχαν ανάγκη να αναπαυθούν. Σε λίγο καληνυχτίσθηκαν και χωρίσθηκαν στο μεσόκαλο για να περάσουν στις κάμαρές τους, δεξιά οι κυρίες, αριστερά οι κύριοι.

— «Α, νά κι' ο Κάζης που έφερε το στρώμα του, είπε ο Χάνδος δείχνοντας απέξω από την πόρτα του ένα κυλινδρικό δέμα. Στόν πόλεμο πήρε τη συνήθεια να κοιμάται χάρω και τώρα δεν μπορεί να κοιμηθ' σε κρεβάτι. Καληνύχτα, θείε μου, καληνύχτα, ξάδερφε!

Ε'.

«Ο άνθρωπος με το φίδι

Κοιμόνταν από πολλήν ώρα. Στο περίπτερο και στο στρατώνα βασιλευε άκρα σιωπή. Μόλις είχαν χτυπήσει δυο από τα μεσάνυχτα, όταν, στο βάθος του δάσους, άνοιχθηκε ένας θαμνώνας και πρόβαλε άξαφνα ένα μαλαφό κεφάλι με μάτια που φωσφόριζαν στο σκοτάδι σαν της τίγρης. Στην αρχή, το κεφάλι έμεινε άκίνητο, σ' να ήθελε νακούση μέσα στη σιωπή και να ιδ' μέσα στο σκοτάδι. Έπειτα, εύρωστος λαϊμός και πλατείς όμοι γυμνοί ξεφανερώθηκαν κι' άμέσως, με δυνατό κι' έλαφρό πήδημα σαν του πάνθηρα, ένας άνθρωπος ξεπήδησε από τον κρυφώνα

του πάνω στον άμμο της δενδροστοχίας.

«Αντί γι' άλλο ένδυμα, ο άνθρωπος αυτός, φορούσε έν' άπλό πανί δεμένο σφιχτά γύρω στη μέση του. Και στο κεφάλι του ειχ' ένα σάκκο από χονδρό ύφασμα, κλεισμένον καλά, που το περιεχόμενό του θάταν βέβαια κάτι ζωντανό, γιατί κουνιόταν ελητήν ώρα...

Γοργός σαν τη σαίτα, ο γυμνός άνθρωπος πέρασε το μέρος που φωτιζόταν ζωηρά από το φεγγάρι και βρέθηκε στο άντικυρνώ έσκιωμα. Από κει, ακολουθώντας πάντα δρόμο άφώτιστο, έφτασε κοντά στο περίπτερο. Και στάθηκε μια στιγμή δισταχτικός, αναποφάσιτος.

«Όλη σχεδόν η πεισινή πλευρά του σπιτιού φωτιζόταν λαμπρά άπ' το φεγγάρι. Μόνο σ' ένα μέρος του τοίχου έπεφτε σκιά άπ' το γειτονικό κτίριο. Ή στοά με τα παράθυρα του πρώτου πατώματος τελείωνε ακριβώς στο σημείο όπου το φως υποχωρούσε στη σκιά. Και το βλέμμα του ανθρώπου με το σάκκο, καρφωμένο στη στοά, μαρτύρούσε πως αυτή ήταν ο σκοπός της νυχτερινής του έπιδρομής...

Σκαρφάλωσε από τη γερή ύδρρορή με τους σιδερένιους κλειούς, κρατώντας τώρα το σάκκο με τα δόντια του, και πήδησε άθρόυβα στο ξύλινο πάτωμα της στοάς, όπου ξαπλώθηκε άμέσως μπρούμυτα κι' άρχισε να σέρνεται.

«Άλλ' άξαφνα στάθηκε, γιατί άκουσε την περίπολο που περνούσε για νάλλάξη τους σκοπούς. Περίμενε ως να τελειώση ή αλλαγή, ναπομακρυνθούν οι στρατιώτες, κι' εξακολούθησε το σύρισμό του. Τα παράθυρα πάνω στη στοά ήταν άνοιχτά, σκεπασμένα μόνο με παραπετάσματα από τούλι. Άκουγόνταν από μέσα οι ρυθμικές αναπνοές των κοιμισμένων. Ο γυμνός άνθρωπος σταμάτησε στο παράθυρο μιας κάμαρας που φωτιζόταν άμυδρά από μια γαλάζια καντήλα. Αφογκράστηκε, βεβαιώθηκε πως δεν τον είχε αντίληφ' κανένας—ούτε ο σκοπός που βημάτιζε από κάτω—και, περνώντας το κεφάλι του από το περαπέτασμα, έπιθέωρρησε λίγο την κάμαρα.

Στο βάθος, σ' ένα κατάλευκο κρεβάτι, κοιμόταν ήσυχα, ένα κορίτσι με σταχτιά μεταξωτή νυχτική. Άστραπή από άγρια χαρά φλόγισε τα μάτια του μελαφού ανθρώπου κι' έν' άπαίσιο χαμόγελο ξεσκέπασε τάσπρα του δόντια. Πήρε τότε το σάκκο που τον έφερε πίσω του, τον έλυσε και τον άδειασε μέσα στην κάμαρα Ένας

μαύρος δγκος έπεσε με υπόκωφο κρότο πάνω στο λινό χαλί.

«Άμέσως, τυλίγοντας τον άδειανδ σάκκο, ο γυμνός άνθρωπος έτρεξε γρήγορα στο σκοτεινό μέρος της στοάς, άρπαξε την ύδρρορή και γλύστρησε ως το έδαφος. Το φεγγάρι ειχε χαμηλώσει κι' ή σκιά γύρω στο σπ'ίτι ήταν τώρα περισσότερη.

«Άλλά τη στιγμή ακριβώς που ο άνθρωπος με το σάκκο πατούσε χάρω κι' έτοιμαζόταν να τρέξη στη δενδροστοχία, που φωτιζόταν ακόμα άπ' το φεγγάρι, μια μεγάλη, αλλόκοτη κραυγή τρόμου έσχισε τον άέρα. Ο σκοπός, ξαφνιασμένος άπ' αυτή την κραυγή, μόλις πρόφτασε να τρέξη ως τη γωνιά του σπιτιού, όταν είδε μια σκιά, ένα μαύρο σώμα να τρέχει μέσα στο άσπρο φως της δενδροστοχίας.

Φώναξε «τίς εί!», δεν έλαβε άπάντηση και πυροβόλησε, τη στιγμή που το μαύρο σώμα εξαφανιζόταν. «Όλ' αυτά έγιναν μέσα σε δυο ή τρία δευτερόλεπτα.

«Όστόσο οι κραυγές από το πρώτο πάτωμα εξακολουθούσαν, το ίδιο δυνατές κι' αλλόκοτες, που δεν έμοιαζαν ανθρώπου. Όλοι στο σπ'ίτι ξύπνησαν, πετάχτηκαν από τα κρεβάτια τους κι' άρχισαν να τρέχουν. Στο στρατώνα, ή φρουρά άρπαξε τα όπλα, άνάθονταν φώτα, και σκιές τρομαγμένες όρμούσαν στη στοά. Οι κραυγές που άντηχούσαν όλοένα δυνατώτερες, όδήγησαν τους ανθρώπους στην κάμαρα της Άνθης, εκείνην ακριβώς που φωτιζόταν άμυδρά από μια γαλάζια καντήλα...

(Άκολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ... ΤΡΟΜΕΡΟ

Τόν καιρό που ή Γαλλία πολεμούσε με τη Φλάντρα, ένας γάλλος λοχαγός βρέθηκε με το άπόσπασμά του στην αρχή του χειμώνα, κοντά στο Μόνς.

Ένα πρωί, κάποιος από τους στρατιώτες που ήρθε, να τον παρακαλέση να του αλλάξη το μέρος όπου κοιμόταν, έπειδή, καθώς έλεγε, όλες τις νυχτιές στο κατάλυμά του έρχόταν και του χαλούσε την ήσυχία ένα ακοποιδ πνεύμα.

Ο λοχαγός κούνησε τους ώμους του και τον έδιωξε. Δυο μέρες μετά όμως, ο στρατιώτης ξανάρθε, για να ζητήση πάλι τα ίδια. Όμολόγησε μάλιστα, ότι έφευγε από κει και πήγαινε να κοιμηθ' έξω, αν και χρωστούσε να μην το κουνά ή άπ' τη θέση του, γιατί αυτό το φάντασμα τον

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Δ'.— Η Μαυρούκω θέλει το πουλί

Τα χρυσόψαρα όχι, ούτε τα πρόσεξε καθόλου ή Μαυρούκω. Αμα είδε όμως το άηδονάκι, ξετρελλάθηκε. Το τριγύριζε, το κοίταζε, κι' άλλο δεν ήθελε, καθώς φαινόταν, παρά να πηδήση στο κλουβί του και να το άρπάξη. Γιατί, καθώς ξέρετε, οι γάτες δεν αγαπούν μόνο τα ποντίκια. Ένα πουλάκι ζωντανό και τρυφερό είναι γι' αυτές ο καλύτερος μεζές. Κι' ή Μαυρούκω ξερογλειφόταν με την τριανταφυλλένια της γλωσσίστα, σ' να λείγε: «Τί νόστιμο που θάναι αυτό το πουλάκι!...»

«Η μαμιά την είδε κι' είπε στα παιδιά:

— Προσέχετε το γατάκι. Μην τάφήσετε ποτέ να πλησιάση το κλουβί.

Κι' ή Άννέτα, ή γριά υπηρέτρια, που δεν αγαπούσε τις γάτες, γιατί της άρπαζαν το κρέας στην κουζίνα, πήρε το χρυσό κλουβί και το κρέμασε ψηλά, ώστε να μη μπορέη να το φτάση ή Μαυρούκω.

Τις ακόλουθες ήμέρες, ο Μπέμπης κι' ή Μπέμπα διασκέδασαν πολύ με το γατάκι τους, το πουλί και τα χρυσόψαρα. Η Μπέμπα, κάθε πρωί, τα τάιζε και, καθώς ήταν φρόνιμη, προσεχτική κι' έπιτήδεια, την άφιναν νάλλάξη ή ίδια το νερό της γυάλας, άφου της έδειξαν τον τρόπο:

Έπιανε πρώτα τα χρυσόψαρα με μια τρυπητή κουτάλα, που έμοιαζε με το δίχτυ που πίνουν τις πεταλούδες. Τάριχνε γοήγορα-γοήγορα σε μια λεκάνη γεμάτη νερό—έκει μπορούσαν να μείνουν όση ώρα ήθελε—και κατόπι άδειαιζε τη γυάλα, την έπλενε καλά, τη γέμιζε με νερό φρέσκο και, με την τρυπητή κουτάλα, ξανάριχνε μέσα τα χρυσόψαρα.

Ο Μπέμπης όμως δεν ειχε την άδεια

να τάγγιξη. Ήταν πολύ μικρός για να του έμπιστευθούν μια τόσο λεπτή εργασία. Όστόσο θάθελε πολύ να ψαρέψη κι' αυτός με την κουτάλα να νένα ψαράκι... Έ, και να τον άφιναν καιμιά ώρα μονάχο!...

Το άηδονάκι πηδούσε άκατάπαυτα μέσ' στο κλουβί του. Κάθε πρωί, το άκουγαν από νωρίς να βγάξη κάτι μικρές νότες, σ' να ήθελε να δοκιμάση τη φωνή του. Έπειτα, λίγο-λίγο, το κελάδημά του δυνάμωνε και στο τέλος, γλυκό και δυνατό, άντηχούσε σ' όλο το σπ'ίτι. Το άηδονάκι κελαιδούσε έτσι όλόκληρες ώρες.

Μά κι' ή Μαυρούκω όμορφαινε από μέσα σε μέσα. Έπαιζε μ' ό,τι έβρισκε χάρω—χαρτάκια, κουρελάκια, φελλούς από μποτίλλιες, κουβαρίστρες—γουγουούριζε και τριβόταν στα πόδια των παιδιών όταν ήθελε χάρδια, μ' αθύμωνε και γρατζούνιζε όταν την έπιαναν χωρίς να θέλη

Εημέρωσε. Ο λοχαγός κι' οι άνθρωποι του δεν είχαν ακόμα συνέλθει από την ταραχή τους, όταν άκουσαν τους στρατιώτες που περιδιάβαζαν στον αύλογορο του διοικητηρίου να καγγάζουν. Η αίτία της ευθυμίας τους ήταν μια μεγαλόσωμη, όπως δήποτε, μαίμου, άνεβασμένη στη στέγη, άντικρύ, που ξιφουλκούσε με μεγαλοπρέπεια με το σπαθί του λοχαγού.

Αυτή τη μαίμου την ειχε κουβαλήσει μαζί του άπ' τις άποικίες ένας γέρο-ναύτης, που κατοικούσε στο γειτονικό σπ'ίτι, κι' έμαθαν πως αυτή ήταν που την έπαιρναν για φάντασμα. Αμα, βλέπετε, ο άπόμαχος γέρο-ναύτης, που ειχε έναν τυχοδιωχτικό χαρακτήρα, θυμόταν να φράξη την καμινάδα, άπ' όπου του τόσκαζε τη νύχτα, το φάντασμα δεν έκανε την έμφάνισή του στο στρατωνισμό.

Κ. Π. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Ο ΑΚΑΡΠΟΣ ΣΤΑΧΥΣ

Ένθ' αυτά τα στάχυα που θα θερίσουν σε λίγο γέρνουν προς τη γή, ποιδ είναι εκείνο που στέκει ακόμα τόσο ίσιο;

— Είναι εκείνος που δεν έχει σπόρο στο έλαφρό κεφάλι του.

(Μετάφραση)

ΔΗΜ. ΚΟΚ.

λάβαινε πώς η γατίτσα άλλο δεν ήθελε παρό νάοπάξη στὰ νύχια της τὸ πουλί. Ἀλήθεια, οἱ γάτες πηδοῦν ψηλά. Δὲν θὰ μπορούσε κι' ἡ Μαυρούκω νὰ πηδήσῃ καμιὰ ὥρα ὡς τὸ κλουβί; Κι' ὁ Μπέμπης παρακαλοῦσε νάνα μπροστὰ γιὰ νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ θέμα. Θάταν τόσο διασκεδαστικό! Ἡ Μαυρούκω, πιασμένη ἀπ' τὸ κλουβί, θάβανε τὸ πόδι της στὰ σύρματα γιὰ νὰ πιάτῃ μὲ τὰ νύχια της τὸ πουλί. Κι' ἐκεῖνο, κατατρομαγμένο, θάνέβαινε ψηλά γιὰ μὴν τὸ φτάσῃ. Μὰ θὰ γλύτωνε ὡς τὸ τέλος; (Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

13. — ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Στὴ μικρὴ πόλῃ ὑπῆρχε καὶ γυμναστήριο. Ἐκεῖ μέσα εἶχαν κάνει κι' ἕνα «γῆπεδο» ἐπικίξαν ποδόσφαιρο. Ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου ἔκαναν γυμναστική. Καὶ τὰ περισσότερα τὴν ἀγαποῦσαν πολὺ.

Συχνὰ οἱ δασκάλοι τοὺς μιλοῦσαν γιὰ τὴ μεγάλη ὠφέλεια ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἐξάσκηση τοῦ σώματος, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητη ὅσο κι' ἡ καλλιέργεια τοῦ νοῦ. Καὶ τοὺς θύμιζαν τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας ποὺ, γιὰ νὰ κάνουν καὶ τὰ δύο, ἦταν τέλει ἄνθρωποι, μὲ ὠραία, κανονικά, σύμμετρα, γερά κορμιά, καὶ μὲ νοῦ ἱκανὸ νὰ σκέπτεται ὀρθὰ καὶ νὰ μαθαίνει εὐκολά.

Κι' ἀλήθεια, τὰ παιδιὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὅσον καιρὸ περνοῦσαν στὰ σχολεῖα, τόσο καὶ περισσότερο ἴσως, περνοῦσαν στὰ γυμναστήρια. Φοροῦσαν τόσο λίγα κι' ἐλαφρὰ ρούχα, ποὺ ἦταν σχεδὸν γυμνά. Ἐκάναν λουτρὸ καθεμέρα, εἴτε στὴ θάλασσα, εἴτε στὸ ποτάμι, εἴτε στὰ «βαλανεῖα» ποὺ ἦταν ἀφθονά σὲ κάθε πόλῃ. Γυμνάζονταν στὸ τρέξιμο, στὸ πῆδημα, στὸ σκαρφάλωμα, στὸ πάλασμα. Κοιμόνταν νωρίς. Ξυπνοῦσαν πολὺ πρῶτ', ἔτρωγαν λιτὰ—στὴ Σπάρ-

Ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, τὸ ἀθλονάκι πάντα κινούσε περισσότερο τὴν προσοχή της. Τὸ πρῶτ', ὅταν ἐκεῖνο πηδοῦσε στὸν ἥλιο, ἡ Μαυρούκω καθόταν ὥρες κάτω ἀπ' τὸ κλουβί του καὶ τὸ κοιτάζε. Φυσικά, οὔτε τὸ τραγούδι του θαύμαζε, οὔτε τὰ φτερά του. Ἡ Μαυρούκω κοιτάζε τὸ ἀθλονάκι ὅπως κοιτάζουν τὰ λιχουδία παιδιὰ ἕνα γλύκισμα. Καὶ χωρὶς ἄλλο θὰ συλλογιζόταν: «Τὶ κοῦμα νὰ τὸχουν κρεμασμένο τόσο ψηλά!»

Ὁ Μπόμπης κατάλαβε πὼς ἡ γατίτσα ἄλλο δὲν ἤθελε παρὰ νάοπάξῃ στὰ νύχια της τὸ πουλί. Ἀλήθεια, οἱ γάτες πηδοῦν ψηλά. Δὲν θὰ μπορούσε κι' ἡ Μαυρούκω νὰ πηδήσῃ καμιὰ ὥρα ὡς τὸ κλουβί; Κι' ὁ Μπέμπης παρακαλοῦσε νάνα μπροστὰ γιὰ νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ θέμα. Θάταν τόσο διασκεδαστικό! Ἡ Μαυρούκω, πιασμένη ἀπ' τὸ κλουβί, θάβανε τὸ πόδι της στὰ σύρματα γιὰ νὰ πιάτῃ μὲ τὰ νύχια της τὸ πουλί. Κι' ἐκεῖνο, κατατρομαγμένο, θάνέβαινε ψηλά γιὰ μὴν τὸ φτάσῃ. Μὰ θὰ γλύτωνε ὡς τὸ τέλος; (Ἀκολουθεῖ)

ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

τὴ μάλιστα λιτότατα—σκληραγωγοῦνταν. Κι' ἔτσι ἔκαναν τὰ ὠραία ἐκεῖνα σώματα, τὰ θαυμαστά, ποὺ τὰ βλέπουμε στὰρχαῖα ἀγάλματα καὶ στὶς ἀρχαίες ζωγραφιές. Οἱ θεοὶ τοὺς δὲν εἶχαν ὠρσιότερα. Καὶ γιὰ νὰ πλάσουν ἕναν Ἑρμῆ ἢ ἕναν Ἀπόλλωνα, οἱ ἀρχαῖοι καλλιτέχνες δὲν εἶχαν παρὰ νὰ στησουν μπροστὰ τοὺς καὶ νὰντιγράψουν ἕναν ἔρμῃ.

Συχνὰ ἔκαναν ἀγῶνες. Ἦταν κι' αὐτοὶ μέσα στὴ ζωὴ τοὺς καὶ μέσα στὴ θρησκεία. Εἶχαν μεγάλα δολομάρματα στάδια, σὰν τὸ Παναθηναῖο καὶ στὴν Ἀθήνα ποὺ ἐκνεκρμάρωθηκε τὰ τελευταῖα χρόνια, κι' ἐκεῖ, μπροστὰ σὲ ἄπειρο πλῆθος, οἱ ἀθλητὲς ἐδείχναν τὴν ἱκανότητά τους. Οἱ νικητὲς στεφανοῦνταν. Δοξάζονταν, κι' οἱ ποιεῖς τοὺς ἔκαναν ὕμνους ποὺ ἦταν τιμὴ καὶ γι' αὐτοὺς, καὶ γιὰ τὴ γενιά τοὺς καὶ γιὰ τὴν πατρίδα τοὺς.

Τὰ παιδιὰ ἔδλεπαν στὰ βιβλία τοὺς εἰκόνες ἀρχαίων ἀγῶνων. Ἐβλεπαν κι' εἰκόνες ἀρχαίων ἐφήβων στὰ γυμναστήρια καὶ στὶς παλαιότερες. Κι' ἐνθουσιάζονταν νὰ τοὺς μιμηθοῦν, νὰ τοὺς μοιάσουν, νὰ κάνουν κι' αὐτὰ τόσο ὠραία καὶ γερά κορμιά, νὰ γίνουν ἀθλητὲς, νὰ νικήσουν κάποτε σὲ ἀγῶνες καὶ νὰ δοξαστοῦν. Γι' αὐτὰ ὅλα ἀγαποῦσαν πολὺ τὴ γυμνα-

στική, τὸν ἀθλητισμό, κι' ἡ χαρά τοὺς ἦταν τὸ γυμναστήριο καὶ τὸ γῆπεδο τοῦ ποδόσφαιρου.

Οἱ δασκάλοι, στὴ μικρὴ πόλῃ, ἦταν πολὺ εὐχαριστημένοι. Τὰ παιδιὰ εἶχαν καταλάβει καλὰ τὴν ἀξία τῆς γυμναστικῆς, τὴν ὠφέλεια ποὺ φέρνει ἡ σωματικὴ καλλιέργεια.

* *

Γρήγορα ὅμως παρτήρησαν, δασκάλοι καὶ γονεῖς, κάτι ποὺ τοὺς ἀνησύχησε:

Μερικὰ παιδιὰ παραμελοῦσαν τὰ μαθήματά τους γι' ἀγάπη τῆς γυμναστικῆς. Κι' ὁ ἀριθμὸς τοὺς μεγάλωνε καθεμέρα.

Ἀνάμεσα στ' ἄλλα κι' ὁ Νίκος, ὁ ξάδερφος τοῦ Ἀλκῆ.

Ὅχι πὼς δὲ μελετοῦσε κι' αὐτός, οὔτε πὼς ἐξόφει περισσότερες ὥρες στὸ γυμναστήριο παρὰ στὸ σχολεῖο. Ὁ νοῦς του ὅμως ἦταν πάντα ἐκεῖ: στὸ τρέξιμο, στὸ πῆδημα, στὸ ποδόσφαιρο, στοὺς ἀγῶνες, στοὺς ἀθλητὲς, στοὺς νικητὲς, στὶς «ὀμάδες» καὶ στὶς «ἐπιδόσεις». Αὐτὰ συλλογιζόταν τὴν ὥρα ποὺ μελετοῦσε. Γι' αὐτὰ μιλοῦσε μὲ τοὺς φίλους του καὶ στὸ σχολεῖο κι' ὅπου βρισκόταν. Καὶ γι' αὐτὰ τοῦ ἄρεσε νὰ διαβάζῃ σὲ βιβλία, ἀκόμα καὶ σ' ἐφημερίδες ποὺ ἔγραφαν «ἀθλητικά». Ὁ ἀθλητισμὸς ἦταν πᾶς ἡ μανία του. Κι' ἀνυπομονοῦσε νὰ τελειώσῃ τὸ σχολεῖο γιὰ νὰ δοθῇ σ' οὐτὸν ἀποκλειστικά.

Ἀποτέλεσμα: τὴ δευτέρῃ τριμηνία, στὸ σχολεῖο, εἶχε μικρότερο βαθμὸ παρὰ τὴν πρώτη.

—Τὰ εἶδες; τοῦ ἔλεγε ὁ ξάδερφός του. Δὲ σοῦ τὸ εἶπα πῶς ἡ μανία σου θὰ σὲ καταστρέφῃ; Κι' ἐγὼ ἀγαπῶ τὴ γυμναστική, κι' ἐγὼ γυμνάζομαι! μὰ ὅσο πρέπει. Μοῦ φαίνεται πὼς πρέπει νὰ κάνῃ κανένας καὶ τὰ δύο. Ὅποιος κάνει μόνον τὸ ἕνα βρίσκεται γελοῦσμένος.

Μὰ ὁ Νίκος δὲν ἀκούγε τίποτε. Κι' ἐξακολούθησε νὰ μελετᾷ ἀνόρεχτα, μὲ τὸ νοῦ του ἄλλου, καὶ νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται, νὰ μὴ μιλά παρὰ γιὰ «ὀμάδες» καὶ γιὰ «ἐπιδόσεις». Ἔτσι ποὺ πῆγαινε, ὁ βαθμὸς του θάταν ἀκόμα μικρότερος τὴν τρίτῃ τριμηνία. Κιντύνευε νὰ μείνῃ στὴν ἴδια τάξη, νὰ χάσῃ τὸ χρόνο.

Ὁ Ἀλκῆς τὸ εἶπε τοῦ πατέρα του. Καὶ μὰ Κυριακή, ποὺ εἶχαν κρατήσῃ τὸ Νίκο στὸ τραπέζι, ἔφεραν μὲ τρόπο τὴν ὁμιλία.

Μὲ τὰ πρῶτα λόγια, ὁ Νίκος φανέρωσε πάλι τὸ μεγάλο του ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸ ἀθλητικόν.

—Ὡστε ἀθλητὴς θὰ γίνῃς ἐσύ; τὸν ρώτησε μὲ χαμόγελο ὁ θεὸς του.

—Ἄν μπορέσω, ἀποκρίθηκε μετρίφρωνα ὁ Νίκος. Εἶναι τόσο δύσκολο!..

—Μὰ καὶ τόσο ἐπικίνδυνο! πρόθεσε ὁ θεός.

Ὁ Νίκος ἀπόρησε.

—Γιατί;

—Ἀπλούστατα, παιδί μου, γιατί ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον σῶμα, εἶναι καὶ νοῦς. Καὶ καθὼς ἀκρῶς, ἐσὺ ἔπαφες σχεδὸν νὰ καλλιεργῇς τὸ νοῦ σου. Δὲν κοιτᾷς παρὰ τὸ σῶμα σου.

—Καὶ τὰ σώματα τῶν ἄλλων, εἶπε πειραχτικά ὁ Ἀλκῆς.

Ὁ πατέρας του ἐξακολούθησε:

—Νομίζεις πὼς θάνα εὐχάριστο νὰ μείνῃς ἀγράμματος, ἀμόρφωτος, ἀκαλλιέργητος, νὰ διαφορῇς γιὰ κάθε τι τὸ πνευματικόν, καὶ νὰ μὴν ἔχεις νὰ δείξῃς παρὰ ἕνα γερό καὶ κανονικὸ σῶμα, ἱκανὸ νὰ τρέξῃ, νὰ πηδᾷ ἢ νὰ σκαρφαλῶν ἴσοι περισσότερα ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἄλλων; Γιατί τί εἶναι, τὸ κάτω-κάτω, ἡ «ἐπίδοσις» στὸν ἀθλητισμό; Λίγα ἐκτοστά τοῦ μέτρου ποραπᾶν. Αὐτὸς πηδᾷ σὲ μᾶκρος πέντε μέτρα καὶ τριανταπέντε, καὶ σὺ πέντε καὶ σαράντα. Μὰ ἀξίζει γιὰ τόσο πᾶμμα νὰ παρμελῇς, τι πὺ πολὺ πολὺτιμο τοῦ ἔδωκε ὁ θεός, τὸ νοῦ του, τὸ πνεῦμα του, τὸ μυαλό του;..

—Αὐτὰ τοῦ λέω κι' ἐγώ, μπαμπά, εἶπε ὁ Ἀλκῆς. Μὰ ὁ Νίκος δὲν ἀκούει...

Ὁ πατέρας του τοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ καὶ ἐξακολούθησε γυρίζοντας στὸ Νίκο:

—Τί νὰ σοῦ πῶ, παιδί μου! Οἱ πὺ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι στὸν κόσμον μὲ φαίνονται αὐτοὶ ποὺ φροντίζουν νὰ κάμουν τεράστιους μυῶνες κι' ἀφῆσαν τὸ μυαλό τοὺς ἀτροφικό. Δὲν τοὺς ἀντιπαθῶ, τοὺς λυποῦμαι. Καὶ μάλιστα ὅταν εἶναι ἀπὸ κείνους ποὺ εἶχαν τὰ μέσα νὰ γίνουν κάτι καλότερο ἀπὸ πηδηχτὲς ἢ παλαιστῆς. Φαντάσου τώρα, αὔριο, μεθαῦριο, ὁ ξάδερφός σου, οἱ συμμαθητὲς σου, οἱ φίλοι σου, νὰ εἶναι ἄλλος γιατρός, ἄλλος μηχανικός, ἄλλος γεωπόνος, ἄλλος βιομήχανος,—ἄνθρωποι χρήσιμοι στὸν ἑαυτὸ τοὺς καὶ στὴν κοινωνία—καὶ σὺ... νὰ μὴν ἔχεις νὰ δείξῃς παρὰ μιὰ-δὺδ νίκες στὸ στάδιο. Καὶ τίποτ' ἄλλο.

Ὁ Νίκος ἔσκυψε τὸ κεφάλι του. Θὰ συλλογίστηκε ἴσως πὼς ἂν γινόταν μόνον ἀθλητὴς, δὲ θάταν τόσο χρήσιμος στὴν κοινωνία. Ἐπρεπε νάνα μὰζι καὶ κάτι ἄλλο. Καὶ τὸ ἄλλο αὐτὸ δὲ θὰ τὸ μάθαινε βέβαια στὸ γυμναστήριο καὶ στὸ γῆπεδο... Σώπασαν λίγες στιγμές. Κι' ἔπειτα

ὁ πατέρας τοῦ Ἀλκῆ ξαναμίλησε:

—Νὰ σὰς πῶ καὶ τοῦτο. Κάθε πράγμα, καὶ τὸ πὺ ὠφέλιμο, καὶ τὸ πὺ ἀθῶο, ὅταν τοὺ κάνει κανένας κατάχρηση, γίνεται βλαβερὸ. Θέλετε ἄλλο ἀπὸ τὸ νερό; Τί ἀθώοτερο; Πίετε ὅμως δύο ὀκάδες, νὰρρωστήσετε σὰ νὰ ἤπιατε δηλητήριο! Θέλετε ἄλλο ἀπὸ τὰ μαθήματα, ἀπὸ τὴ μελέτη; Τί ὠφελιμότερο; Μελετήστε ὅμως δέκα μέρες ἀδιάκοπα, γιὰ νὰ κουράστε τὸ μυαλό σας σὲ τέτοιο βαθμό, ποὺ νὰ μὴν καταλαβαίνῃ πᾶς τάπλοστερα πράγματα! Ἔτσι, παιδί μου, κι' ἡ γυμναστική. Εἶναι καλὴ καὶ ὠφέλιμη σὰν τὸ νερό καὶ σὰν τὴ μελέτη. Δυναμώνει τὸ σῶμα, τὸ κάνει ὠραῖο, κανονικόν, εὐλύγιστο. Μέσα σὲ τέτοιο σῶμα, κι' ἡ ψυχὴ βρίσκεται καλύτερα, καὶ ὁ χαρακτήρας γίνεται πὺ δυνατός, πὺ ἀντρίκιος, καὶ τὸ μυαλό ἀκόμα ξυπνάει. Αὐτὰ, ὅταν ἡ γυμναστική εἶναι ὅση πρέπει, ὅση χρειάζεται. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔχουν τὸν ἀθλητισμὸ κύριο ἔργο τοὺς καὶ μοναδική τοὺς φροντίδα, κάνουν κατάχρηση γυμναστικῆς. Κι' ἡ κατάχρηση πάντα βλάπτει. Παρακουράζεται τὸ σῶμα κι' αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου καλὸ γιὰ τὴν υγεία του. Στὴν ἀρχὴ βέβαια ἡ βλάβη δὲ φαίνεται τόσο πολὺ. Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως παραφαιίνεται. Οἱ ἀθλητὲς, ποὺ θὰ ἐνόμιζε κανένας πὼς εἶναι οἱ πὺ γεροὶ ἄνθρωποι, ἀρρωσταίνουν εὐκολά. ὅταν προχωροῦν κάπως στὴν ηλικία, καὶ δὲν ἀντέχουν στὴν ἀρρώστεια. Θὰ σὰς φανῇ παράξενο αὐτὸ ποὺ θάκούσατε τώρα, ἀλλὰ εἶναι παρὰτρημένο καὶ βεβαιωμένο: Οἱ περισσότεροι μακρόβιοι ἄνθρωποι στὸν κόσμον εἶναι οἱ ἀθλητὲς.

—Ὡ! φώναξε ὁ Ἀλκῆς. Μ' αὐτὸ εἶναι ἀληθινὰ παράξενο! Ἀκουσε, Νίκο:

—Ἀκουσε... φηθόρισε ὁ Νίκος σκεπτικώς.

—Κι' ὅμως δὲν εἶναι παράξενο ὅσο φαίνεται, ἐξακολούθησε ὁ πατέρας. Δὲν εἶπαμε πὼς στὸ κάθε τι ἡ κατάχρηση βλάπτει; Παράξενο θάταν νὰ μὴν ἐδλάφτε ἡ κατάχρηση τῆς γυμναστικῆς... Τὸ συμπέρασμα εἶναι πὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ καλλιεργῇ μόνον τὸ σῶμα του, οὔτε μόνον τὸ πνεῦμα του, ἀλλὰ νὰ κάνει μὰζι καὶ τὰ δύο, καθένα μὲ τὸ μέτρο, χωρὶς κατάχρηση, χωρὶς υπερβολή. Ἀλλοίωτικα κιντύνει νὰ μείνῃ ἀμόρφωτος ἢ νὰ καταστρέφῃ τὴ σωματικὴ του υγεία. Τὰ τελευταῖα χρόνια, ὁ ἀθλητισμὸς ἀπόχτησε πολλοὺς θιασῶτες. Αὐτὸ εἶναι καλόν. Γιατί στὸν καιρὸ μου, ποὺ δὲν ὑπῆρχε

ἀκόμα τόσοι ζῆλος, πολλὰ παιδιὰ δὲν γυμνάζονταν καθόλου καὶ εἶχαν κάτι σώματα ἀδύνατα καὶ κακορίζικα. Δὲν ἦταν ὅμως περισσότερο δυστυχισμένα καὶ ἀξιολύπητα ἀπὸ μερικὰ σημερινὰ παιδιὰ ποὺ, καθὼς ἀκούω, γι' ἀγάπη τῆς γυμναστικῆς παραμελοῦν τὰ μαθήματά τους. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲ θὰ ἤθελα, ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ, νὰ εἶναι καὶ ὁ ἀγαπητός μας Νίκος.

Ὁ Νίκος δὲν εἶπε τίποτα. Ἀπὸ κείνη ὅμως τὴν ἡμέρα ὁ υπερβολικός του ζῆλος λιγόστεψε. Ἐβόλε, καθὼς λένε, «στὸ κρασί του νερό». Καὶ δὲν παρακουράζεται στὸ γυμναστήριο, καὶ δὲν ἔχει τὸ νοῦ του ὅλο ἐκεῖ, καὶ δὲν παρμελεῖ, ὅπως πρῶτα, τὰ μαθήματά του.

Μακάρι νὰ ἔκαναν τὸ ἴδιο καὶ ὅλα τὰ ἄλλα παιδιὰ...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΟΘΥΜΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΚΟΘΥΜΗΤΑ

ΑΠΟ ΠΕΙΣΜΑ

Ἐνα ἀπόγευμα; ὕστερα ἀπὸ τὸ Δεκαπενταύγουστο καὶ δύο τρεῖς ὥρες πρὶν νὰ σουρουπώσῃ, ἐπῆρα τοὺς σβώλους μου καὶ πετάχτηκα ἀπὸ τὸ σπίτι μας στὸ δρόμο. Ἦθελα νὰ παίξω «καρυδάκια» ἢ «μπαίνει-βγαίνει» μὲ τὰ συνομήλικα μου δεκάχρονα γειτονόπουλα, τὸν Θεωρέλο, τὸν Μάνθο καὶ τὸν Θύμιο, γιατί κι' ἐκεῖνοι εἶχαν σὰν κι' ἐμένα τὴ μανία νὰ παίζουν σβώλους.

Κοίταξα σὲ ὅλο τὸ δρόμο μὰ δὲν φαινόταν κανένας τους. Ἐτρεξα τότε στὸ σπίτι τοῦ Θεωρέλου ποὺ ἦταν κοντὰ στὸ δικό μας, καὶ τὸν φώναξα, Μ' ἀντί νὰ βγῇ αὐτός, ἀκουσα τὴ φωνὴ τῆς μητέρας του, τῆς κυρᾶς Σουλῶς ἢ τῆς Ἀργιτίσας, ὅπως τὴν ἔλεγον οἱ περισσότεροι στὴ γειτονία μας, ποὺ μοῦ ἀπάντησε:

—Δὲν εἶναι μέσα, Παναγῇ μου, τὸν ἔστειλα ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα γιὰ θέλημα στοῦ πατέρα του τὸ μαγαζί καὶ ἀκόμη νὰ γυρίσῃ τὸ «ζαλιάρικο»! Μπορεῖ, ὕστερα ἀπὸ τὸ θέλημα, νὰ τραβῇ κατὰ τὸ κεφαλόσκαλο τῆς Τρούμπας, νὰ ψαρέψῃ κοκοδοῦς, καὶ αὐτὸ τὸ λέω, γιατί βλέπω πὼς λείπει τὸ ἀρμίδι του ἀπὸ τὴν πιατοθήκη ποὺ συνεθίζει νὰ τὸ βάζῃ πάντα. Ἐγώ, γι' αὐτὸ τὸ ψάρεμα, «τοῦχω κόψει τ' αὐτί», μὰ ποὺ θὰ μοῦ πάῃ τὸ «κονταρεμένο», ν' ἀρθῇ καὶ ἦρθε, θὰ τὸ τραβῶ ἀπὸ τὸ ξύλο!

Ὑστερα πῆγα στὰ σπῖτια τοῦ Μάνθου καὶ τοῦ Θύμιου, μὰ κι' ἐκεῖ ἀποτυχία.

Τὸ Μάνθο, τὸν εἶχε στείλει ἡ μητέρα του νὰ πάῃ στὸ σπίτι τῆς θειᾶς

του πού ήταν κατά τη Λεύκα, και τὸ Θύμιο θὰ τὸν εἶχε πάρει μαζί της ἢ μάννα του, γιατί τὸ σπῖτι τους ήταν κατὰκλειστο.

Ἔτσι στάθηνκα ἔξω ἀπὸ τὸ σπῖτι μας κι' ἀρχίζα νὰ παίζω μόνος μὲ τοὺς σβώλους μου, πότε «καρυδάκια», πότε «μπαίνει-βγαίνει» καὶ πὺ πολλὸ «τουλάκι» καὶ «ματάκι».

Παίζοντας, ἔδλεπα καὶ ἄκουα τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ τῆς γειτονιάς μας πὺ εἶχαν ἡλικία ἀπὸ δεκατριῶν ὡς δεκαπέντε χρονῶν, μαζεμένα ἔξω ἀπὸ μιὰ μάντρα πὺ ήταν στὴ γωνιά τοῦ δρόμου μας, γεμάτη ἀπὸ ὕλικά οἰκοδομῶν, νὰ παίζουν πότε τὴν «καμηλίτσα» καὶ πότε τὴν «αὐγατιστή». Τότε ἀπὸ ποδόσφαιρο δὲν ἔξεραμε.

Πάνω σ' αὐτὰ τὰ παιγνίδια τους, ἄκουσα τὸ Σταῦρο πὺ εἶχε τὸ παράδωγμα «πλατοδοκέτωλος», γιατί τὸ κεφάλι του ήταν πολλὸ πλατύ, νὰ λέη στοὺς ἄλλους:

— Δὲν παίζουμε τώρα καὶ ἀμπάριζα;

— Ἄν ἤμαστε δικτῶ, εἶπαν οἱ ἄλλοι, καλὰ θὰ ἦταν· μὰ εἴμαστε ἐπτά· νὰ παίζουμε οἱ ἔξη, τρεῖς καὶ τρεῖς, δὲν κάνει, ὁ ἕνας τί θὰ γίνη, θὰ μᾶς κοιτάξῃ;

— Ἐ! καὶ δὲν φωνάζουμε τὸν Παναγῇ πὺ παίζει μόνος του ἔξω ἀπὸ τὸ σπῖτι του; ἄκουσα νὰ λέη κάποιος ἀπὸ τὰ παιδιά.

— Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα! εἶπε ὁ Ἀποστόλης, νὰ πάρουμε στὰ παιγνίδια μας καὶ τοὺς πιτσιρίκους! αὐτοὺς ἀκόμη θέλει παραμάννα.

— Ὡχ! καὶ μὲν καὶ σὺ, τὸν ἀντίκοψε ὁ Σταμάτης, μήπως θὰ τὸν πάρουμε γιὰ μάννα; ἢ τὸν πάρουμε γιὰ πουλί, γιὰ ἀριθμό, κι' ἔτσι μ' αὐτὸν θὰ γίνουμε ἀπὸ δύο ζευγάρια κάθε δμάδα. Ἐσὺ κι' ἐγὼ θὰ εἴμαστε οἱ μάννες, καὶ τοὺς ἄλλους θὰ τοὺς «σκάσωμε». Ἐπὶ τέλους ἂν θέλῃς τὸν παίρνω ἐγὼ τὸν Παναγῇ, καὶ γιὰ τὸν πρῶτο πὺ θὰ ξεπεράσετε ἀπὸ τοὺς δικούς μου, τὸν βάζω γιὰ πουλί.

— Πᾶς τὸ ναί, Ἀποστόλη, καὶ μὴ μᾶς χαλᾶς τὴ διάθεσή γιὰ ἀμπάριζα.

— Καλὰ, τὸ δεχόμαστε, εἶπε ὁ Ἀποστόλης, τοῦτο μόνο σοῦ λέω πὺς εἶναι ντροπὴ μας νὰ καλέσουμε στὰ παιγνίδια μας κι' ἕνα μικρὸ παιδί.

Δὲν πρόφθασαν νὰ τελειώσουν τὴν ὁμιλία τους αὐτῇ, κι' ἔτρεξε κατὰ μένα ὁ Σταῦρος λέγοντάς μου:

— Ἐρχεσαι νὰ παίξῃς μαζί μας ἀμπάριζα;

— Ἐρχομαι, τοῦ ἀπάντησα μὲ χαρά, καὶ κοκκίνησα ἀπὸ περηφάνεια, γιατί ἐνόμισα γιὰ μιὰ στιγμή πὺς εἶχα κι' ἐγὼ μεγαλώσει, ἀφοῦ τὰ

πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ μένα παιδιὰ καταδεχτήκανε νὰ μὲ φωνάξουν νὰ παίξω μαζί τους· τὸ πὺς μὲ προσκαλοῦσαν ἀπὸ ἀνάγκη νὰ τοὺς συμπληρώσω τὸν ἀριθμό, δὲν τὸ συλλογισόμουν, τὸ ξεχνούσα. . .

Ἀκολούθησα πηδηχτὰ τὸ Σταῦρο, καὶ δταν πῆγα κοντὰ στοὺς ἄλλους, τοὺς χαιρέτησα μ' ἕνα ξεψυχισμένο «γεία σας»! πὺ ἦταν ὁ χαιρτισμός τῶν μεγάλων.

Ἀμέσως ὁ Ἀποστόλης καὶ ὁ Σταμάτης ἔγειναν μάννες, κι' ἐμεῖς οἱ ἄλλοι ἔξη μοιραστήκαμε σὲ τρία ζευγάρια γιὰ νὰ μᾶς γίνη τὸ «σκάσιμο», ὅπως λένε στὸ παιγνίδι τὸ μοίρασμα.

Ἵστερα οἱ μάννες ἀποτραβήχτηκαν πὺ πέρα νὰ συνεννοηθοῦν, καὶ γυρίζοντας στὸ πρῶτο ζευγάρι πὺ ἦταν ἀπὸ τὸν Γρηγόρη καὶ τὸ Μηνᾶ, τοὺς ρώτησε «πέτρα ἢ χῶμα»;

— Πέτρα! ἀπάντησε ὁ Γρηγόρης.

— Ὡ! εἶσαι μὲ μένχ, εἶπε τότε ὁ Σταμάτης, κι' ἔτσι ὁ Μηνᾶς θὰ ἦταν στήν δμάδα τοῦ Ἀποστόλη.

Ἐπειτα οἱ μάννες μίλησαν σιγὰ μετὰ τῶν καί, πλησιάζοντας τὸ δεύτερο ζευγάρι πὺ ἦταν ἀπὸ τὸν Λεωνίδα καὶ τὸ Μιχάλη, ρώτησαν «μαχαίρι ἢ θηκάρι»;

— Μαχαίρι! ἀπάντησε ὁ Λεωνίδας, κι' ἔτσι ἔπεσε στήν δμάδα τοῦ Σταμάτη καὶ ὁ Μιχάλης στοῦ ἄλλου.

Γιὰ τρίτη φορὰ πάλι πῆγαν ἀπὸ μερα.

Τώρα ἦταν ἡ σειρά τοῦ Σταύρου καὶ μένα, κι' ἐγὼ παρακαλοῦσα μέσα μου νὰ τύχαινα στήν δμάδα τοῦ Σταμάτη. Σ' αὐτὸ μ' εὐκόλυσε καὶ ὁ ἴδιος, πὺ σὺν ἤρθε κοντὰ μου μὲ τὸν Ἀποστόλη καὶ μὲ ρώτησε «οὐρανὸς ἢ γῆ»; σήκωσε καὶ τὰ μάτια του πρὸς τ' ἀπάνω, γιὰ νὰ καταλάβω. . .

— Οὐρανός, ἀπάντησα βιαστικά.

— Δικός μου εἶσαι, Παναγῇ, εἶπε τότε προστατευτικὰ ὁ Σταμάτης.

— Χάρισμά σου! συμπλήρωσε εἰρωνικά ὁ Ἀποστόλης, καὶ σκύβοντας πῆρε ἕνα κομμάτι ἀπὸ κεραμίδι καὶ ἀφοῦ τὸ ἔφτυσε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ τὸ πέταξε πολὺ ψηλά, ρώτησε τὸ Σταμάτη: «βρεγμένο ἢ στεγνόν»;

— Στεγνόν, εἶπε ὁ Σταμάτης καὶ κέρδισε, γιατί τὸ κεραμίδι ἔπεσε κατὰ γῆς μὲ τὸ στεγνὸ μέρος ἀπὸ πάνω.

Ἔτσι ἡ δμάδα τοῦ Ἀποστόλη ἔπρεπε νὰ βγάλῃ πρῶτῃ ἀπὸ τὴν ἀμπάριζα τοῦ ἕνα «πουλί», κι' αὐτὸ θὰ τὸ κυνηγοῦσε ἕνας ἀπὸ τὴ δική μας, ὡς πὺ νὰ τὸ πλησιάσῃ καὶ νὰ τὸ κυπῆσῃ μὲ τὸ χέρι του ἐλαφρὰ, νὰ τὸ «μολέψῃ» ὅπως λέγαμε.

Ἀφοῦ οἱ δύο δμάδες πιάσαμε γιὰ ἀμπάριζες σὲς δύο διαγώνιες ἄκρες τοῦ σταυροδρομιοῦ καὶ χαράξαμε

στὴ γῆ μὲ μιὰ μυτερὴ πέτρα, μπρὸς ἀπὸ τὴν κάθε μιὰ, ἕνα μεγάλο τόξο, ἢ δμάδα τοῦ Ἀποστόλη ἔβγαλε γιὰ πρῶτο πουλί τὸ Σταῦρο, πὺ ἔτρεχε γρήγορα καὶ ἤξερε καὶ πολλὰ τσαλίμια.

Αὐτός, καθὼς πέρασε τρέχοντας μπρὸς ἀπὸ τὴ δική μας ἀμπάριζα, στήριξε στὴ μύτη του τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ δεξιῦ χεριοῦ του, καὶ κουνώντας ἀνοιχτὰ τὰ ὑπόλοιπα δάχτυλα, μᾶς γάβησε κοροϊδευτικά.

Τότε ἡ μάννα μας ὁ Σταμάτης, γιὰ εἰρωνεία, ἔστειλε ἐμένα νὰ τὸν κυνηγήσω. Βγῆκα καὶ ἀπὸ σαστιμάρα φώναξα «γιὰ δλους», ἐνῶ εἶχα νὰ κυνηγήσω ἕνα, κι' ἔτρεξε μὲ χτυπόκαρδο ἀπὸ τὴ συγκίνησή μου καὶ πῆρα καταπόδι τὸ Σταῦρο.

Ἐκεῖνος, ἄμα εἶδε ποῖς ἔτρεχε πίσω του, λιγότεψε τὸ τρέξιμό του κι' ἔτσι μοῦ ἔδωσε καιρὸ νὰ τὸν φτάσω· μὰ καθὼς ἔκανα ν' ἀπλώσω τὸ χέρι μου νὰ τὸν μολέψω· μοῦ ἔξφυγε μ' ἕνα τσαλιμάκι καὶ περιπαίζοντάς με μοῦδειξε τὴ γλώσσα του.

Στὸ ἀναμεταξύ, ἄλλος ἀπὸ τὴν δμάδα τοῦ Ἀποστόλη, ὁ Μιχάλης, βγῆκε κι' ἐρχότανε κατὰ πάνω μου· ἐγὼ τότε, κυνηγώντας τὸν πρῶτο, ἔπρεπε νὰ προφυλάγουμε καὶ νὰ ξεφεύγω ἀπὸ τὸ δεύτερο, γι' αὐτὸ ἀρχίζα καὶ νὰ λαχανιάζω.

Βλέποντας ὁ Σταμάτης τὴ δύσκολη θέση μου, ἔβγαλε ἀπ' τὴν ἀμπάριζά μας τὸ Λεωνίδα γιὰ νὰ κυνηγήσῃ τὸν κυνηγὸ μου κι' ἔτσι νὰ μοῦ δώσῃ καιρὸ νὰ ξαναπλησιάσω τὸ Σταῦρο.

Πρὶν ὅμως προλάβει νὰ μ' εὐκολύνῃ ὁ Λεωνίδας, πὺ βγαίνοντας φώναξε σωστὰ τούτῃ τὴ φορὰ «γιὰ δλους», ἔβαλε τὰ δυνατὰ του ὁ Μιχάλης, μ' ἔφτασε, ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο μου, φώναξε θριαμβευτικά «ἄλλος!» καὶ μὲ δδῆγησε ἔξω ἀπ' τὴν ἀμπάριζα τοῦ Ἀποστόλη, ἀπ' ὅπου ἔπρεπε νὰ μ' ἐλευθερώσῃ κάποιος ἀπ' τοὺς συντρόφους.

Σὲ λίγο, μέσα σὲς ἀμπάριζες ἔμειναν μόνο οἱ μάννες, γιατί καὶ ὁ Μηνᾶς μὲ τὸ Γρηγόρη εἶχαν βγεῖ ἔξω κι' ὅλοι κυνηγοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς κατὰφερναν νὰ πλησιάσουν τὴ θέση πὺ ἦταν ἡ μάννα τους, «ἐπαίρναν ἀμπάριζα» καὶ βγαίνοντας ἀμέσως ἀπ' αὐτήν, φώναζαν «γιὰ δλους» γιατί εἶχαν ἀνανεώσει τὸ δικαίωμα νὰ κάνουν τὸν κυνηγὸ στοὺς ἄλλους τῆς ἀντίθετης δμάδας, πὺ εἶχαν πάρει πὺ μπροστὰ ἀμπάριζα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχει ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Καλέ μου Μό, συνέχισε γυρίζοντας πρὸς τὸν ὑπηρέτη, πῆγαινε, σὲ παρακαλῶ, νὰ πῆς σ' αὐτοὺς τοὺς ἱσκιούς, πὺς ἂν δὲν μᾶς ἀδείασουν τὴ γωνιά «αὐθωρεῖ καὶ παραχρήμα», ἢ ἔχουν ἄσχημα ξεμπερδέματα!

— Μά. . .

— Πῆγαινε, σοῦ λέω!

— Μά, κύριε Ντενῇ! . .

— Ἐμπρός, ἔμπρός, πῆγαινε! τὸν ἔκοψε αὐστηρὰ ὁ μικρός, πὺ ἔκρινε πὺς ἀρκετὴ ὥρα εἶχε πιά κρατήσῃ αὐτὸ τὸ ἀστεῖο. Καὶ μὴν κἀνῆς καμμιὰ ἀνοησία! Γιατί τότε τὰ κακὰ ξεμπερδέματα θὰ τὰ ἔχῃς ἐσὺ.

Μὴν τολμώντας νὰ φέρῃ πιά ἄλλη ἀντίρρηση, ὁ δύστυχος ὁ Μό ἀναγκάστηκε νὰ ὑποταχθῇ.

— Ἐκανα τὸ καθήκον μου, εἶπε. Ἦρθα νὰ σᾶς εἰδοποιήσω μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς μου. Εἴθε νὰ ἔχετε τὴν πρᾶστασία τοῦ Βούδδα!

— Ἀμήν! ἀπάντησε εἰρωνικά ὁ Ντενῇ.

Ὀλότελα ἀπελπισμένος, ὁ Μό κατέβηκε τὴ σκάλα τῆς ταρατσας. Τὸ διοικητήριον ἦταν ἐντελὼς ἔρημον, ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα δωμάτιο στὸ πρῶτο πάτωμα, ὅπου ἔμενε ἡ καμριέρα τῆς κυρίας Ντελαλάντ, μιὰ γρηὰ Τογκινέζα πὺ τὴν ἔλεγαν Τι-Σάῦ. Ὁ Μπᾶ εἶχε ἔξαφανιστεῖ ἀπὸ πολλὴν ὥρα καὶ οἱ ἄλλοι ὑπηρέτες εἶχαν ὅλοι πάρει ἄδεια ἐξ αἰτίας τῆς γιορτῆς.

Ὁ Μό γιὰ μιὰ στιγμή σκέφθηκε νὰ φωνάξῃ τὴν Τι-Σάῦ πὺ βρισκόταν μὲς στὴν κάμαρά της. Σκέφθηκε ὅμως πὺς θὰ ἔκανε πολὺτιμον καιρὸ ὡς πὺ νὰ τῆς δώσῃ νὰ καταλάβῃ τί συνέβαινε, καὶ ἔξ ἄλλου δὲν αἰσθανόταν καμμιὰ συμπάθεια γι' αὐτὴ τὴ γριά.

Δὲν τὴν ὑποφιαζόταν βέβαια, ὅπως τὸν Μπᾶ, πὺς βρισκόταν σὲ συεννόησιν μὲ καμμιὰ συμμορία, ἀλλὰ τῆς κρατοῦσ κάκια γιατί εἶχε μιὰ θέση πὺς αὐτὲς πάντα τὴν ὀνειρευόταν γιὰ τὴν κυρία Λούου, τὴ γυναῖκα του.

Βγῆκε ἀπ' τὸ σπῖτι ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ βάθους.

Ἡ καρδιά του χτυποῦσε σὲ σημεῖο νὰ σπάσῃ, γιατί οἱ ἱσκιὸι πὺ ἔλεγε δὲν ἦταν φανταστικοί, ὅπως ἐνόμιζε ὁ Ντενῇ.

Ὅυτε στοιχεῖα ἦταν οὔτε φαντάσματα, μὰ ἀνθρώποι ἀληθινὸι μὲ

σάρκα καὶ ὀστά. Τὴν ὥρα μάλιστα πὺ ἔκανε τὴ βόλτα του στὸν κήπο, λίγο ἔλειψε νὰ πέσῃ ἐπάνω σ' ἕναν ἀπ' αὐτοὺς πὺ ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπὸ ἕνα θάμνο κι' ἔμοιαζε ἐξαι-

Φωτεινὲς ρουκέτες ἔσχιζαν τὸν μαῦρο οὐρανὸ (Σελ. 116, στ. α'.)

ρετικά μὲ τὸν γιγαντώσιμο ἐκεῖνο Τσοῦ.

Μὲ ἀπειρες προφυλάξεις, ὁ Μό ἔκανε τὸν γύρο τοῦ κυρίου κι' ἔρριξε μιὰ ματιὰ κατὰ τὴ βεράντα πὺ τὴν φώτιζε ἕνα φανάρι. Ὁ φρουρὸς ἦταν στὴ θέση του καὶ ξέννοιαστα βηματίζει ἐπάνω κάτω.

«Ἄν τὸν εἰδοποιήσω, ὥστόσο,» σκέφθηκε ὁ Μό. Μόλις ὅμως ἔκανε

αὐτὴ τὴ σκέψη, βρῆκε δι' ἦταν ἀναφάρμοστη. Γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν φρουρὸ, ἔπρεπε νὰ περάσῃ κάτω ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ, καὶ ποῖς ἔξερε ἂν ἂν κακοῦργοι πὺ ἦταν κρυμμένοι μὲς στὸ πάρκο, δὲν παραφύλαγαν κίβλας τὸν στρατιώτη γιὰ νὰ τὸν πυροβολήσουν μὲ ἕνα καμμιὰ ὑποπτη κίνηση. Καί, χωρὶς ἀπ' αὐτό, θὰ ἔδινε ἄραγε ὁ φρουρὸς μεγαλύτερη σημασία στὴν προειδοποίησή του ἀπ' ὅσην εἶχε δώσει ὁ Ντενῇ;

Τώρα μόλις, πὺ ἦταν πιά πολὺ ἄργα, ὁ Μό ἀντιλαμβάνετο πὺς ὁ νέος κύριός του δὲν εἶχε δώσει ποτὲ πίστη στὰ λεγόμενά του. Αὐτὸ ἦταν πολὺ δυσάρεστο, μὰ τί νὰ γίνη τώρα; Ὁ κύριος Ντενῇ θὰ πλήρωνε πολὺ ἀκριβὰ τὴ δυσπιστία του.

Γιὰ νὰ εἴμαστε ὅμως δίκαιοι, πρέπει νὰ ποῦμε πὺς ὁ Μό δὲν σκόπευε ν' ἀφήσῃ τὰ δύο παιδιά στὴν τύχη τους. Φθάνει νὰ κατὰφερνῇ νὰ βγῇ χωρὶς κανένα ἀπεικταῖο ἀπὸ τὸ πάρκο καὶ νὰ τρέξῃ ὡς τὸ φρουραρχεῖο. Ἄν ὁ λοχαγὸς Γκελὲν τοῦ ἔδειχνε δυσπιστία, ἡ κυρία Ντελαλάντ, σὰ μητέρα πὺ ἦταν, ὁ ἀπαιτοῦσε ἀμέσως νὰ σταλῇ μιὰ περίπολος στὸ διοικητήριον. Μιὰ μητέρα πάντα δὲν τρέμει γιὰ τὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν της; Πὺς νὰ κατορθώσῃ ὅμως νὰ φύγῃ ὡς ἐκεῖ;

Τὸ πάρκο ἦταν σκοτεινὸ σὺν ἄδης καὶ ὁ γενναῖος Μό δὲν φοβόταν μονάχα τοὺς ληστὲς ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα πὺ τριγυρίζουν στὰ σκοτάδια. Ποτισμένος μὲ τίς πράξεις τῆς φυλῆς του, νόμιζε πὺς ἔδλεπε μπροστὰ του τὰ φοβερότερα φαντάσματα, τὰ φρικτότερα τέρατα νὰ τὸν περικυκλώνουν καὶ νὰ τὸν ἀπειλοῦν νὰ τὸν πνίξουν.

Τρέμοντας σὺγκορμος, μισοπεθαμένος ἀπ' τὸ φόβο του, σύρθηκε ἄργα-ἄργα ὡς τὴ μάντρα πὺ περικυκλίζει τὸ πάρκο. Δὲν τολμοῦσε νὰ πάῃ πρὸς τὴν καγκελόπορτα, γιατί τὴ στιγμή ἐκείνη ἄκουσε ἀπὸ τὸ μέρος τῆς εἰσόδου ἕναν βαρὺ κρότο, σὺν νάπεφτε ἕνα σῶμα χάμα.

Ὁ Μό στάθηκε ν' ἀκούσῃ. Στ' αὐτιά του ὅμως δὲν ἐρχόταν πιά ἄλλος ἦχος παρὰ τὸ κύλημα τοῦ ποταμοῦ κι' οἱ χαρμόσυνοι θόρυβοι τῆς γιορτῆς.

Ὅστόσο ὁ Μό ἀφοῦ ἔμεινε γιὰ λίγη ὥρα ἀκούωντος, ἐξακολούθησε νὰ σέρνεται κατὰ τὴ μάντρα. Σὲ κάθε βῆμα πὺ ἔκανε, φοβόταν μήπως τὸν ἀρπάξῃ ἀπὸ πίσω κανένας δρά-

κος ή κανέναν ληστής, και κάθε λεπτό γύριζε πίσω το κεφάλι του για να ρίξει μια ματιά στο διοικητήριο που διακρινόταν βαρύ και σκοτεινό ανάμεσα από τις φυλλωσιές των δένδρων.

Τα πυροτεχνήματα έχουν κιόλας αρχίσει. Φωτεινές ρουκέτες ξεχίζαν τον μαύρο ουρανό κι' οι αντίλεις τους φωτίζουν μια στιγμή το σπίτι. Έστερα όλα ξανά σκοτεινιάζουν και ο Μό κυριεύεται από καινούργιο φόβο.

«Αξαφνα ένας κρότος, πιά άνησυχαστικός άκόμη από τον πρώτο, έκανε τον δύστυχο ύπηρέτη να πετρώση μονομιάς.

Τούτη τη φορά ο κρότος άκούστηκε από την ίδια τη βεράντα κι' έμοιαζε σά νάπεσε ο στρατιώτης που φύλαγε εκεί σκοπός. μαζί με όλα τα έπλα του, στο χώμα.

Ο Μό βρισκόταν τη στιγμή εκείνη σε μια δενδροστοιχία απ' όπου ή ματιά του έφθανε άνεμπόδιστα ως το διοικητήριο.

Κάτω από τη βεράντα, το φανάρι δέν έφεγγε πιά. Ποιός το είχε σβύσει; Αυτό άναρωτιόταν και ο Μό, ένω τα δόντια του χτυποσαν από τον τρόμο. Τα πυροτεχνήματα έρριχναν πότε-πότε τις έξωτικές τους λάμψεις επάνω στο σπίτι. Χάρης στις φευγαλέες αυτές λάμψεις, ο Μό διέκρινε μια μαύρη γραμμή που άρχιζε από την ταράτσα του κτιρίου και προχωρούσε λοξά προς το κάτω μέρος, που τώρα ήταν βυθισμένο στο σκοτάδι. Μια σκοτεινή μορφή, ένας άνθρωπος δίχως άλλο, έμοιαζε σά να τσαρφάλωνε επάνω σ' αυτή τη γραμμή. «Αθελά του ο Μό έσκέφθη, και τού φοβερό φίδι με τα έφτά κεφάλια, που γυρίζει τις νύχτες και τρώει τους ανθρώπους. Δίχως άλλο αυτό θα ήταν!

Δίχως να κουνηθί από τη θέση του, παρακολουθούσε τη μυστηριώδη σκιά. Ναι βέβαια, σκαρφάλωνε, ανέβαινε επάνω στη γραμμή και σε λίγο θα έφθανε ως στην ταράτσα, απ' όπου οι μικροί Ντεαλάντ θαύμαζαν τα πυροτεχνήματα. Και ο Μό δέν άργησε ν' αντιληφθί ότι το φίδι με τα έφτά κεφάλια δέν ήταν διόλου άνακατεμένο σ' ελγην αυτή, την ύπόθεση.

Η μαύρη γραμμή ήταν μια ζύλινη άνεμέσκαλα κι' ή σιλουέττα ένας κλέφτης. Ο κλέφτης σκαρφάλωνε στην άνεμέσκαλα, δίχως άλλο, με σκοπό ν' άνέβη επάνω στην ταράτσα.

Ο Μό κοιτάζε άλλη μια φορά με φρίκη εκείνο το μέρος κι' ένοιμάσθηκε να το βάλει στα πόδια.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΠΟ ΜΑΚΡΙΑ...

*Αγαπητοί μου,

ΣΕ μια έπαρχιακή έφημερίδα — στο «Νεολόγο» των Πατρών — μια απ' αυτές τις ήμέρες δημοσιεύθηκε κριτική για την τελευταία όπερέττα του Λέχαρ, που παίχτηκε στη Βιέννη, εϋθύς την έπομένη της πρεμιέρας της! Πώς αυτό; θάπορήςετε. Ο «Νεολόγος» είχε στείλει στη Βιέννη ειδικό άνταποκριτή, που πήγε στο θέατρο και του τηλεγράφησε τη νύχτα τις έντυπώσεις του από την παράσταση; «Ω, μ' αυτό θα στοίχιζε πολλές χιλιάδες δραχμές. Μόνο μια μεγάλη εϋρωπαϊκή έφημερίδα θα μπορούσε να το κάνει. Άλλά μια ελληνική, και μάλιστα έπαρχιακή... Πώς λοιπόν το κατόρθωσε ο «Νεολόγος»; Να σας το πω, γιατί δέν θα το βρίσκατε ποτέ: Ο μουσικοκριτικός του «Νεολόγου» μένει στην Πάτρα κι' έγραψε την κριτική του χωρίς να το κουνήσει καθόλου από την πόλη του. Είναι ή πολύ γνωστή μας Έλένη Λαμπέρη, διευθύντρια του εκεί Ώδείου (παλιά Διαπλάσσοπύλα, που είχε μια φορά το ψευδώνυμο **Μέλλουσα Καλλιτέχνις** και με τον καιρό έγινε... **Παρούσα**). Αυτή λοιπόν, στο σπίτι της, στην τραπεζαρία της, έχει ραδιόφωνο. Το βράδυ της 21 Ιουνουαρίου, που παιζόταν για πρώτη φορά, στη Βιέννη, ή «Τζουντίττα» του Φράντς Λέχαρ, — με τον περίφημο τενόρο Τάουμπερ, με τη μεγάλη πρίμα Γιαρμίλα Νοδόντα, και με όρχήστρα που τη διέθυνε ο ίδιος ο συνθέτης — άκουσε βλγ την παράσταση σά νάταν εκεί. Έγραψε άμέσως την κριτική της. Και την άλλη μέρα, 22 Ιανουαρίου, ο «Νεολόγος» τη δημοσίευσε. Έτσι έγινε το θαύμα.

Τι απλό που σας φαίνεται τώρα, έ;... Κι' όμως είναι για να χάρση κανείς το νοϋ του. Για συλλογισθήτε Στη Βιέννη, στην «Κρατική Όπερα» παίχεται για πρώτη φορά ένα καινούργιο έργο του Λέχαρ. Και δέν άκουβη την παράσταση μόνο οι δυο-τρεις χιλιάδες Βιεννέζοι που είναι μέσα στο θέατρο, αλλά μαζί τους κι' εκατομμύρια άλλοι άνθρωποι, σπαρμένοι σ' όλο τον κόσμο. Σε μεγάλες πρωτεύουσες, σε μικρές έπαρχιακές πόλεις, ακόμα και σε χωριά. Όλοι αυτοί βρίσκονται στο σπίτι τους, στις σάλες τους, στις κάμαρές τους. Πολλοί είναι και έξαπλωμένοι στα κρεβάτια τους. Κι' άκουβη. Άκουβη

σά να ήταν κι' αυτοί στη Βιέννη και στην «Κρατική Όπερα». Γιατί; Γιατί δίπλα τους έχουν μια μικρή συσκευή, μια μηχανούλα. Ένα τίποτα. Άλλά το τίποτα αυτό είναι θαύμα-τουργό. Δέχεται τους ήχους από χιλιάδες μίλλια μακριά και τους φέρνει ως τ' αυτιά τους. Κι' αυτό πάλι, γιατί εκεί που παράγονται οι ήχοι αυτοί — από όργανα κι' από στόματα ανθρώπων — υπάρχει μι' άλλη μικρή συσκευή, έν' άλλο τίποτα, που στέλνει τους ήχους δόλγυρα, και μίλλια μακριά, με τόν άέρα!

Τό λέει κι' ή Έλένη Λαμπέρη, στην κριτική της, τονίζοντας στην αρχή πως ίσως πρώτη φορά γίνεται αυτό στον κόσμο. Να παίχεται δηλαδή σε μια εϋρωπαϊκή πόλη ένα νέο μουσικό έργο, και την έπομένη να δημοσιεύεται γι' αυτό κριτική σε μια ελληνική έπαρχιακή έφημερίδα. Άλλ' αυτό θα μπορούσαν να το κάμουν — κι' ίσως το έκαναν — και πολλές άλλες έφημερίδες στον κόσμο, χωρίς να έχουν στείλει εκεί άνταποκριτή για να τους τηλεγραφήση. «Γιατί συγχρόνως με μένα — γράφει ή Λαμπέρη — άκουσαν την παράσταση κι' εκατομμύρια άλλοι άνθρωποι στην Εϋρώπη και στην Άμερική, έπειδή την μετέδιδαν όλοι οι αυστριακοί, οι ούγγρικοί, οι φινλανδικοί, οι άμερικανικοί, οι γερμανικοί κι' άλλοι σταθμοί ραδιοφώνου»...

Η Έλένη Λαμπέρη, από την τραπεζαρία της, όχι μόνο έλαβε πλήρη ιδέα του έργου και της μουσικής του, για να το κρίνη, αλλά είχε και την έντύπωση του κοινοϋ. Από τα χειροκροτήματα που άκουγε, από τα μπιζαρίσματα — ο τενόρος π. χ. ύποχρεώθηκε να επαναλάβη τρεις φορές μια μονωδία — κατάλαβε πως οι Βιεννέζοι ξετρελλάθηκαν με την «Τζουντίττα» και μπόρεσε να διαπιστώση τη μεγάλη της έπιτυχία — την ίδια έπιτυχία που είχαν ως τώρα όλες οι όπερέττες του Λέχαρ, «Εϋα», «Εϋθυμη Χήρα», «Φρανσίσκα» και καθεξής. Κι' ελ' αυτά από μακριά, από τόσο μακριά! Ποιός θα το φανταζόταν έδω και δέκ' ακόμα χρόνια! Και ποιός μπορεί να φαντασθί τί θα γίνεται ύστερ' από άλλα δέκα!...

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ...

«Αχ, τὰ φτωχά τριαντάφυλλα σάν τὰ χτυπά ο' Άγέρας Πέφτουν στο τρελλοφύσημα στη γή... δόλια λουλούδια! Στα κρύα πάγκα χάνονται τὰ μεταξένια χνουδία, Σ' αυγές πουν' άχνοφώτιστες, σε δελία θαμπής μέρας...

«Αχ, τὰ φτωχά τριαντάφυλλα... θυμίζουν τις έλπίδες, Που στην καρδιά γεννήθηκαν σάν ήτανε γαλήνη, Μά ύστερα σβύσανε κι' αυτές σά δελινές άχιτίδες Στης μοίρας τους άέρηδες, μες της ζωής τη δίνη...

Σκορπιώνται οδοποτάλλα... όνειρα ξεφυχνάνε... Λουλούδια έδω άληθινά... άνθρώπινα κει-πέρα Κι' όμως, γύρω χαμόγελα... χαμογελά κι' ή μέρα Σ' άλλους τρανές φωτοχαρές τύχες τρελλοσκορπάνε...

Ποιός έκλαψε γι' άλλου καϊμούς, ξένα όνειρα σβυσμένα; «Αχ, τὰ φτωχά τριαντάφυλλα σάν πέφτουν μαδημένα...

Ραγιαμένη Δύρα

Η ΓΑΤΟΥΛΑ ΜΑΣ

Πάντοτε σάν μπαίνει ο χειμώνας, αυτή την έποχή, με το κρύο με το βροιά, θυμάμαι την περιεργή ιστορία της γατούλας μου της Τζίνας. Μου τη θυμίζει μόνη της όταν έρχεται και τρέβεται άπαλά στα πόδια μου ή μ' ένα πήδημα βρίσκειται στην ποδιά μου.

Ποιν από δυο-τρία χρόνια ήταν που ήρθε σπίτι μας. Το θυμάμαι σά νάταν ήρθε σπύτι μας. «Ένα βράδυ γυρίζοντας σπίτι θρήκα την πόρτα μισανοιχτή. «Ποιός ξέρει» σκέφτηκα «κάποιος θά μπήκε μέσα και την άφησε άνοιχτή», Μ' αυτή τη σκέψη πήγα μέσα και στρώθηκα στο διάβασμα.

Ήταν άργά πιά, κόντευα να τελειώσω τη μελέτη, όταν έξαφνα το μάτι μου πηρε ένα σκοτεινό όγκο κουλουριασμένο στην πιο σκοτεινή γωνιά της κάμαρας. Πλησίασα μ' άπορία. Κι' είδα τη μέλλουσα χαϊδεμένη μας, μαζεμένη να κοιμάται κάτω από μια καρέκλα, στο πάτωμα. Καταλασπωμένη, με την τρίχα κολλημένη απ' τη βροχή είχε ένα τόσο άστείο ύψος, που μ' έπιασαν τὰ γέλια. Άπό περιέργεια τη σήκωσα στα χέρια. Άρχισε να συνέρ-χεται, μισάνοιξε τὰ ματάκια της, προσπάθησε να τεντωθί, μά δέν το κατόρθωσε καθώς την κρατούσα. Σά νάταν άνθρώπινα τότε τὰ μάτια της μουδει-ξαν μιά άπορία στην άρχή και θυμό, και τρόμο έπειτα.

Μ' ένα πηδημα γεμάτο πρωτόγονη άγριότητα μου έξφυγε, χάθηκε στο σκοτάδι. Κι' απ' αυτό το πλάσματάκι θυμόμουν τώρα μόνο ένα μαλλί μαλακό σά μετάξι και δυο μάτια πράσινα, σά θάλασσα τρικυμισμένη μεγάλη και γεμάτα μυστήριο.

Τη θυμόμουν όλο το βράδυ και θά-θελα τόσο να την είχα κοντά μου, ά-φου δέν είχα ποτέ μου γάτα στο σπίτι! Όταν τελειώναμε το φαί, μ' ένα τρέξιμο, άνοιξε σιγά ή πόρτα και νά! φάνηκε ή μικρή γατούλα. Μά τούτη τη φορά, νικημένη απ' το κρύο ίσως απ' την πείνα, τη μοναξιά. Ήρθε σιγά-σιγά, παρακλητικά και ζήτησε προστασία κοντά στους ανθρώπους. Και της δώσαμε πρόθυμα την άγάπη μας.

Μένει από τότε ή χαϊδεμένη του σπιτιού και σ' άντάλλαγμα μās διασκεδά-ζει πότε-πότε, με τὰ παιχνίδια της.

Ελάτη

Η ΒΑΠΤΙΣΗ

Άπό χρόνια είχα μεγάλη έπιθυμία να βαπτίσω ένα παιδί. Ήθελα ν' άκούω μια λεπτή καθαρή φωνούλα να με φωνάζει «νοννά», ήθελα να νιώθω μια παιδική στοργή να με περιβάλλη, άφου ή μοίρα θέλησε να μου στερήση άδέλφια!

Μιά μέρα μου λέει ή θεία μου, που είχε μωρό άβάφτιστο:

— Έρχεσαι να σε κάμω κουμπάρα; Άκους εκεί; Άρχισα να χοροπηδω από τη χαρά μου!

Η ώρισμένη μέρα που θα γινόταν ή βάπτισή ήρθε. Όταν πήγα στο σπίτι της θείας μου, όλοι σηκώθηκαν και με χαιρέτησαν, σά να ήμουν κανένα σπουδαίο πρόσωπο! Μιά γριά, θεία του παιδιού, καθώς με χαιρετούσε μου λέει:

— Αν σε κοιτάξη στα μάτια την ώρα που θα βγαίνει απ' τη κολυμπήθρα θα σου μοιάση.

Άκούοντας αυτά τὰ λόγια έχασα όλη τη χαρά, όλο τον ένθουσιασμό που είχα γιατί θα γινόμουν νοννά. Για πρώτη φορά άκουσα μια φωνή να μου λέη σαρκαστικά: «Όστε θεωρείς τον έαυτό σου τόσο τέλειο, που επιδιώκεις κι' άλλοι να σου μοιάσουν; Ξεχνάς λοιπόν τις κακιές σου;

Μιά μικρή μεταμέλεια γι' αυτό που θάκανα με κυριέψε. Μά τί μπορούσα τώρα πιά να κάνω; Προσπαθούσα να διώξω αυτές τις σκληρές σκέψεις με την ιδέα πως το παιδί δε θα γυροϋσε να με κοιτάξη στα μάτια, κι' ακόμη προσπαθούσα να μη δώσω σημασία στα λόγια μιας άμόρφωτης γριάς όλο προλήψεις! Όμως ή φωνή από μέσα μου έπίμονα, σκληρά με τυραννούσε.

Και το μυστήριο άρχισε. Είπα το «Πιστεύω» και τὰ άλλα, όμως μηχανικά. Η ζωή μου τώρα τελευταία περνούσε μπροστά από τὰ μάτια μου. Προσπαθούσα να βλέπω μόνο τις καλές μου πράξεις, μά οι κακές αν και λιγότερες, στεκονταν μπροστά τους και τις έκρυβαν. σάν ένας μεγάλος μαύρος τοίχος!

Βουτούσε το μωρό στην κολυμπήθρα, το χοίρειο με το λάδι. Δέν με κοιτάζει καθόλου. Δόξα σοι, ο Θεός, ίσως δέν με κοιτάξει ούτε σάν βγαίνει. Και νά, μου δίνουν το μυρόπανο. Ο παπας το βγάζει κι' αυτό άμέσως γυρίζει και με κοιτάζει κατάματα. Κατέβασα τὰ μάτια μου νεροπιασμένη. Η φωτεινή ματιά του, μου φάνηκε σά μοιφή πιά δυ-

νατή και πιο άγρια απ' αυτή που άκουα μέσα μου.

Κι' όταν πιά κρατώντας το νεοφώτιστο και την άναμμένη λαμπάδα άκουα τον παππά να διαβάξη το Εύαγγέλιο, ζήτησα συγχώρεση από το Θεό για όλες τις κακές μου πράξεις και παρακάλεσα να μη μου μοιάση το παιδί, δίνοντας την όλόκαρδη ύπόσχεση, ότι θ' άφήσω πιά τον κακό και μικρόψυχο έγωισμό μου...

Μύρον της Άνδρου

✠

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Σούρουπο μαγεμένο.

Μονάχη, με μόνη συντροφιά τὰ δέντρα, τὰ κρυστάλλινα νερά, το γλυκό κελάδημα των πουλιών, τριγυρνών στ' άπάτητα μονοπάτι του βουνού...

Γλυκειά συντροφιά, που φέρνει άταραξία στις σκέψεις και γαλήνη στις πονεμένες ψυχές, που κλαίνε χαμένα ιδανικά... Με γνώρισαν καλά — φίλη δική τους — τ' άγκάθια, τὰ χορτάρια, τὰ χαμόλαδα.

Η πάχνη, που όλα τὰ σκέπαζε, άχνάρια δικά μου άφινε, πούμεναν ως την άνατολή του ήλιου.

Τη δίψα μου έσβυσε γλυκό, τρεχούμενο νερό και την κούρασή μου την ξεχνούσα στ' άπλά, μικρά εκκλησάκια τὰ λευκόχριστα, που το χρυσάφι τ' ουρανού έδινε σ' αυτά μια ζωτική όμορφιά...

Κρυμμένα στ' άγρια κρύνα, μοιάζουν σάν λευκοντυμένα μικρά άγγελοϋδια, που έτοιμα, σε κάθε στιγμή, σε περιμένουν, μ' άπλωμένα φτερά, για να σ' οδηγήσουν στους κόσμους του Παράδεισου, τους όνειρεμένους.

Τ' άγια πρόσωπα, εικονίσματα ξεθα-ριασμένα, παλιά — που ο χρόνος έχει άφήσει ζωηρά τὰ χάρια του, πάνω τους — με ζώναν με τη γλυκειά καλοσύνη τους, και γέμιζαν την ψυχή μου με την άτάραχη γαλήνη τους.

Οι πυκνόφυτες ροματιές, με γνώρισαν τὰ βράδια με το ληινό κι' άργό φεγγάρι, κι' οι βράχοι με καλοσώρισαν σάν τους πηδούσα μονάχη, αλάλητη.

Κάθε πορφύρεño δελι, το κύμα δε-χόταν τὰ κουπιά της μικρής μου βαρ-κούλας, και γύρω ο άντίλαλος του κύματος σκορπιόταν στις κυματόλουσες σπηλιές...

Μά ένα πρωί... ένα πρωί γλυκό, σάν όνειρο, άξέχαστο, ύπέροχο, τὰ μάτια μου θαμπά κοιτούσαν κάποια άφρισμένη γραμμή στο κύμα, που όλο μακραίνει... Και μέσα από τὰ δάκρυά μου ξεχώρισα κάποιες ραούλες, κάποια εκκλησάκια πλημμυρισμένα από φως, στο στενό «χαίρε» της ψυχής μου, που τ' άποζητούσε...

Φίλημα Σκιάς

✠

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Ο ήλιος! Να τ' ώραιότερο, το θαυμαστότερο το δυνατότερο δημιούργημα της Πλάσης. Η θαυματουργή πηγή του φωτός και της ζωής μας! Τον νοιώθουμε, μά πολύ λίγο μπορούμε να τον δοϋμε. Πότε κρυμμένος μέσα στα σύννεφα, πότε τόσο έκτυφλαστικός με τη λάμψη του που μαυρίζει το μάτι μας σάν θελήσουμε να τον άτενίσουμε! Μονάχα σάν άνατέλλη κι' όταν βασι-λεύη μās έπιτρέπει να τον θαυμάσουμε μέσα σ' όλη του την αίγλη. Μοιάζει

τούς ακριβοθεώρητους θρυλικούς Σουλ-
τάνους, που μου διηγείται ή γιαγιά μου
πώς στην Πόλη, κατέβαιναν από το
Μπενισκιάς κάθε Παρασκευή στο προ-
σκύνημα, καταστόλιστοι, στα χρυσά α-
μάξια τους μ' όλη τη λαμπρή τους α-
κόλουθια και τότε μόνον τους έβλεπαν
οί πιστοί.

Μ' άρεσει το ήλιο ή ανατολή, μ' α-
πώτερο μ' ένθουσιαζε το βασίλειό του
Μιά θαυμάσια δύση έτυχε ν' άπο-
λαύσω φέτος πάνω στο λευκό ρουμανι-
κό βατόρι που σαν γλάρος μ' άνοιγμέ-
να τα φτερά μ' έμετέφερε τον Ιούλιο
στην Πόλη.

Περνούσαμε τον Άθωνα κι' εκεί
ψηλά που άνθιζαν τ' άμάραντα, έγε-
νε ο ήλιος πίσω απ' την κορυφή του
για νά πάγν' να φωτίσει κι' άλλους κό-
σμους. Γύρω του άπειρα μικρά και με-
γάλα σύννεφα, χρυσά, ρόδινα, μενεξε-
δένια, παίρνοντας το καθένα χωριστά
και μιά μορφή από τα πλάσματα της
φύσης, άνθρωποι, ζώα, πουλιά, δέντρα
ψάρια, φανταστικά, πεσμένα εύλαβικά
στα πόδια του δεν ήέκνευαν νά μη τ' α-
γκαστεί στην σκοτάδι.

Κι' εκείνος, μεγαλειώδης σαν Θεός
τά εύλογουσε με τις τελευταίες του α-
χτίδες και τα έστειλε να κοιμηθούν
στης νύχτας τη σιγαλιά με την ύπόσχε-
ση πως Αυτός πάλι την επάυριο πρωί-
πρωί θά νάρθη να τ' άπνύση.

Γαλαξίας

Τ' ΑΣΠΡΟ ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΚΙ

Πόσες φουρτούνες πέρασες,
Άσπρο μου καραβάκι,
Και πόσο βασανίστηκες
Απ' τον τρελλό βοριά
Για νά σέ ρίξει θέληση
Μακριά απ' το νησί
Πόσο δεν άρμενίστηκες
Και πήγες μακριά.

Πόσες καρδιές δεν χάριξαν
Σαν σ' είδανε να μπαίνεις
Και πόσες δέ μουρμούριζαν
Μιά προσευχή κοινή
Χαρά έσκόρπισες παντού
Πάντα χαρά να φέρνεις
Τά γιορτινά τους βάλανε
Οί ξένοι κι' οί δικοί.

Ήσπότης του Σκότους

Η ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Δέν είναι μόνο οί άνθρωποι νοήμο-
νες. Αυτό μ' έκανε να το καταλάβω ή
καλή μας Ντόλη...

Ήταν ένα μεσημέρι του καλοκαι-
ριού, που όπως πάντα άφίναμε τα δυο
σκυλιά να βγουν έξω για το συνηθι-
σμένο τους περίπατο και παιχνίδι. Μιά
μέρα ξεχάστηκαν πιο πολύ έξω και τί
νά δούμε!

Τη μικρή σκυλίτσα την Ίρμα να εί-
ναι κρεμασμένη από την τσιμπίδα του
μυόγια! Τα πόδια της κλωτσούσαν
στον άέρα και τό ουρλιάσματά της εί-
χαν μαζέψει όλα τα σκυλιά της γειτο-
νίας, κι' έκαμαν τη φίλη της τη Ντό-
λη νά όρμά σαν τρελλή για νά την
ώσση από τα χέρια του μύογια. Έκείνη
φορούσε φύμωτρο και δεν μπορούσε
νά την πάρη ο μύογιας.

Τελος πάντων τίποτα δεν κατόρθωσε
νά ακάνη. Τ' άμάζι την πήρε κι' ή Ντό-
λη με το κεφάλι κάτω δέθηκε στη θέ-
ση της.

Πέρασε όλη ή μέρα κι' ή Ντόλη έ-
ξακολουθούσε νά κλαίη κι' όπως φαι-
νόταν πονούσε κι' αυτή μαζί μας για
τό πάθιμά της μικρής Ίρμας.

Τό μεσημέρι άρνήθηκε νά φάη και
τά έκφραστικά της μάτια ήταν γεμά-
τα έρωτήματα. Τέντωνε τ' αυτιά της
στον παραμικρότερο θόρυβο, μήπως
μαντέψει τον έρχομό της.

Έντομεταξύ στείλαμε ένα παιδί μα-
ζί με τό πρόστιμο για νά έλευθερώ-
σουμε τό ζώο.

Όταν την έφερε ήταν σ' έλεεινó χά-
λι, μουντορωμένη, τρομαγμένη!

Από μακριά ή Ντόλη άντιλήφθηκε
τον έρχομό της κι' άρχισε νά γανγίξη
χαρούμενα, ζητώντας νά σάση την ά-
λυσίδα της. Ήθελε νά πάη νά πρού-
παντήση τη φίλη της, νά της δείξη τη
συμπόνια της για τό άπρόοπτο και δύ-
σάρεστο πάθιμά της. Τη λύσαμε και
σαν σιζήγαμε οί δυο μαζί άρχισαν νά
συζητούν με τη δικιά τους γλώσσα.

Ποιός ξέρει τι νά έλεγαν οί αγαπη-
μένες φιλένδες. Ή Ντόλη πήρε την
Ίρμα την κθήνη στα δυο της πόδια
και την έγλυψε σαν νά ήθελε νά την
καθαρίση απ' τις μουντορές. Γιατί αυ-
τή ήταν πάντα λευκή και κομψή. Ύ-
στερα τους δάσκαλε νά φάνε και για
πρώτη φορά δεν τσακωθήκαν στη μυ-
ρασιά.

Αυτό μ' έκανε νά καταλάβουμε
πως και τα ζώα αγαπιούνται μεταξύ
τους και θλίβονται για τα παθήματα
των άλλων.

Μά ή αγάπη της Ντόλης δέ σταμά-
τησε ως εδώ. Μιά μέρα που βρέθηκαν
πάλι έλεύθερα στο δρόμο, είδε ή Ντό-
λη από μακριά τ' άμαξάκι του μύογια
κι' αυτόν με τη μασιά του μπροστά.
Κατατρομαγμένη δέ σκέφθηκε τον έαυ-
τό της, αλλά τη μικρή της φίλη Ίρμα.
Τρέχει, την άρπάζει απ' το λαμό, την
κατεβάζει τα σκαλιά της αύλης, την
κλείνει στο υπόγειο κι' αυτή στέκει
στην είσοδο για νά την έμποδίση μήν
φύγη και την τσακώση ή κακιά τσιμ-
πίδα!

Αυτά μ' έκανε νά διηγήθηκε ή ύπηρετρια
που έτυχε νά βρεθίη εκείνη την ώρα
στην ξώπορτα, κι' όλοι μαζί θαυμά-
σαμε την άξία του καλού μας σκυλιού
και τό αγάπησαμε πιο πολύ, γιατί με
την αγάπη της και τη νοημοσύνη της
είχε σώσει από τον κίνδυνο τη φίλη
της...

Πασχαλιάνικο Λουλούδι

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Πόσο σέ νοσταλγώ άπόψε, γλυκειά
μου μαννούλα!

Ίσως νάναι ο άγέρας που φυσά δυ-
νατά, τό κρύο της νυχτιάς, ή άπόστα-
ση που μ' άς χωρίζει, και με κάνει νά
σέ νοσταλγώ, μαννούλα,

Μόνη άπόψε ξενοχώτ'...

Ή σκέψη μου άνοιξε τα φτερά της,
πέταξε και μ' έφερε στ' αγαπημένα
μέρη κοντά σου, μαννούλα, στο γαλα-
νό μας σπίτι.

Νά στην αλή, οί πανύψηλες λεύκες
σκαπασμένες με χιόνια, μοιάζουν σαν
πανώριες νεράιδες. Ή βερυκοκιά μας
στη μέση της αύλης, που τόσες φορές,
παιδούλα άκόμη, άμυαλη, σκαρφάλο-
σα για νά πιάσω τριτίκινα.

Όλα, όλα, μαννούλα, σκαπασμένα με
χιόνια, βουβά, κρύα, λυγούν τα κορμιά
στο άγριο φύσημα τ' άγέρα.

Κι' εγώ κρυώνω, μαννούλα, άπόψε
μακριά σου χωρίς τα χάρδια σου, χω-
ρίς τα φιλιά σου, κρυώνω πολύ-πολύ.

Νάτος όλος ο κάμπος σκαπασμένος
με χιόνια, λές κι' είναι τυλιγμένος με
σάβανο. Νά οί αγαπημένες άδελφούλες
με τα γαλανά γλυκά μάτια, χουχουλί-
ζουν τα χέρια, πετούν βόλους και γε-
λούν, γελούν πολύ.

Ή Πόλη πέφτει, χτύπησε τό πόδι
της, λίγα κλάμματα κι' έπειτα πάλι
γέλια, πολλά γέλια, χαρούμενα, παι-
διών γέλια, που δεν ένοιωσαν άκόμη
τη σκληρή πραγματικότητα, μεγαλωμέ-
να με τα χάρδια του πατέρα και τό
γλυκόλογα της μάννας.

Κι' εγώ μακριά απ' αυτές τις χαρές,
μακριά απ' τό χαροπό γαλανό μας
σπίτι, που στέγαγε και ζέστανε τό πρώ-
το γλυκά παιδιάστικα όνειρό μου, μέ-
σα σ' ένα σχολείο που άποκηρά βασι-
λεύει, χωρίς καν μιά φίλη που νά μοι-
ράζεται τις χαρές και τις λύπες μου,
νοσταλγώ νά βρεθώ κοντά σου μαννού-
λα, νά νοιώσω τα γλυκά σου χάρδια, νά
ζεσταθώ στη ζεστή άγκαλιά σου και νά
παίξω μαζί με τις αγαπημένες γαλανές
άδελφούλες!...

Και ξεσπώ σ' ένα κλάμμα βουβό κι'
άτέλειωτο.

Ροδόγλη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Νυφούλα τ' Ούρανο: — Εγώ με τό
μπαμπά μου είμαστε διδυμοί.

Ταξάν: — Τί λές καλέ!

— Δέν τό πιστεύεις; Άφού έχουμε
την ίδια μέρα τά γενέθλιά μας!

Ρέλια

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Άπό τους έν παρενθέσει αριθμούς, ο πρώ-
τος είναι τό ταχυδρομικό του Έσωτε-
ρικού και ο δεύτερος του Έξωτερικού.

Ο *Άγγελος της Αγάπης* (με 60
εικόνας) δρ. 35 (15 και 29).

Η *Άδελφούλα μου*, μυθιστόρη-
μα Γρ. Ξενοπούλου (με 24 εικόνας)
δρ. 20. (7,50 και 15).

Η *Άπλη ζωή*, υπό Άγγέλου Κα-
σιγόνη, δρ. 8 (1 και 2).

Η *Έπιτυχία εις την ζωήν*, υπό
Άγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 και 2).

Η *Έδνυχία*, υπό Άγγέλου Κασι-
γόνη, δρ. 8 (1 και 2).

Τό *Θύμα του Φθόνου*, (με 20 ει-
κόνας) δρ. 30. (9,50 και 20).

Παιδικόν *Θέατρον*, Γρ. Ξενοπού-
λου, δι' εορτάς Σχολείων και Οικο-
γενειών, Α' Τόμος δρ. 20. (7,50 και 15).
Β' Τόμος δρ. 20. (7,50 και 15).

Παιδικόν *Πνεύμα*, (Τομίδιον, Γ')
δρ. 5. (1 και 2).

Πρώτος δ *Νικίου*, (με 24 εικόνας)
δρ. 30. (9,50 και 20).

Ο *Πυρετισώλης*, (με 24 εικόνας)
δρ. 30. (9 και 18).

Υπερ *Πατρίδος*, (με 24 εικόνας)
δρ. 30. (10,50 και 21).

Ο *Φώτης*, έμμετρον διήγημα δρ.
7. (3,50 και 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 42 όδός Ευριπίδου
την 31 Ιανουαρίου 1934

ΔΕΝ παραλαβάνω γράμματα με ά-
νεπαρκές γραμματόσημο: *Συγγιζέται!*
— Δέν άπαντώ σέ άπορίες που τις λύ-
νει ο *Όδηγός των Συνδρομητών: δια-
βάστε τον!*

ΚΑΙ σήμερα έχω νά ευχαριστήσω πολ-
λούς για έσπαθώμα. Τά καλά μου τά
παιδιά θεωρούν καθήκον τους νά φροντί-
ζουν για τό διάδοσή μου, νά με συσταί-
νουν και σ' άλλους και νά μου έγγραφούν
όσους μπορούν. Έτσι κι' εγώ ύπάρχω, και
βελτιώνομαι όλοένα, για νά είμαι πιο ευ-
χάριστη και χρησιμή σ' όλους. Ευχαριστώ
λοιπόν κι' όσους έσπαθώσαν αυτήν την
έβδομάδα.

Δυστυχώς είναι αλήθεια, *Μυρτίλλη*.
Στην Εύρώπη, ο άκαθής, ο άστοχειώτος
λαός δεν έχει καλή ιδέα για τους σημε-
ριούς Έλληνες, και, πιο δυστυχώς άκόμη,
βρίσκονται και γραμματισμένοι, που από
πολιτικούς ή άλλους λόγους, μ' άκακο-
μεταχειρίζονται στα βελία τους (στη Γεω-
γραφία π. χ. που σ' άς είπε ο καθηγητής
σας). Άλλά τί σημαίνει; Άπό μέρα σέ
μέρα ή φήμη μας καλυτερεύει και γρήγο-
ρα ή αλήθεια θά λάμψη και για μ' άς.
Γιατί ούτε «ληστών» ούτε «κλεφτών»
έθνος είμαστε. Άπεναντίας, όσοι Εύρω-
παίοι μ' άς γνώρισαν από κοντά και μ' άς
μελέτησαν, κηρύττουν εκεί-πέρα πως εί-
μαστε ένας νέος λαός με πολλή ζωτικό-
τητα και με μεγάλη προτερήματα—άδιά-
φορα άν έχουμε και τά ελαττώματά μας—
που πολύ γρήγορα έτρεξε και τρέχει στο
δρόμο του πολιτισμού. Αυτή είναι ή αλή-
θεια. Και δεν θάργησουν νά τη μάθουν όλοι.

Νίτσα *Κοτρώτσου*, χαίρω πολύ για
τη γνωριμία. Ω, πολλά Διαπλάσoυλα
θαπαντούσαν στην άγγελία σου άν διάβα-
ζαν αυτό τό πρώτο σου γράμμα σέ μένα
κι' έβλεπαν τί ώρατά που γράφεις. Ναι,
ώς άδελφή συνδρομητού, μπορείς νά λα-
βαίνεις μέρος σ' όλη την κίνηση και χω-
ρίς ψευδώνυμο, αλλά για τη Σελίδα Συνε-
ργασίας και την ταχτική άλληλογραφία, εί-
ναι άπαραίτητο.

Σέ περιμένω, *Μίνυ-Μάους*. Ο κ. Φαί-
δων, που σ' ευχαριστεί πολύ, σου άπαντ' έ-
στι ένα κορίτσι, όταν έχη ανάγκη, μπορεί
έξαιρετα «νά βγ' στη βιοπάλη», χωρίς νά
τό τρομάζουν «οί άπειροι κίνδυνοι αυτής».
Γιατί όταν τό κορίτσι έχη μυαλό, θέληση,
χαρκτηρα, τους άποφεύγει όλους και νι-
κά. Κι' αυτό ίσα-ίσα δέχεται στην «Παυ-
λίνα».

— *Ροδοδάκτυλε Ήώς*, ο κ. Ξ. μου διεβί-
βασε τό γράμμα σου και τό διήγημά σου.
Άλλη φορά νά γράφης απ' εσθιάς σέ
μένα. Και μή φοβάσαι, δέχομαι άλληλο-
γραφία μ' όλες τις «εθνετικές ψυχούλες»...
Τό διήγημά σου θά τό διαβάσω με τη σειρά
του και θά σ' άς πω.

Μαργαρίτα, πολύ μ' ευχαρίστησε τό
μεγάλο, ώρατο και τόσο ευανάγνωστο αυτό
γράμμα που άποφάσεις—έπιτέλους—νά
μου γράφης. Ά, τί πολύ χιόνι που είχατε
στην πόλη σας! Έμεις εδώ δεν τό είδαμε
άκόμη παρ' από μακριά, σ' άς βουνά. Σο
έστειλα χαρτί λύσεων και τετράδια.

Παραβλέπω, *Λαμπριά*, γιατί έξω
πως αυτό δεν έγινε από άδιαφορία. Τάπο-
τελέματα του Πεντάθλου έπρεπε πραγμα-
νικώς νά δημοσιευθούν στον προηγούμενο
τόμο, και σ' αυτόν νά προκηρυχθ' τό Πέν-

ταθλο της διατίας 1934—35. Άλλά έπειδή
λόγοι άνεξάρτητοι μ' έκαμαν νά τό καθυ-
στερήσω, θά δημοσιευθούν τώρα, σ' αυτόν
τόν τόμο, και τ' Άποτελέσματα και ή
προκήρυξη. — Ο άνθρωπος μπορεί νά μ' ήν
πλάσθηκε «μ' άλλον φυτοφάγο», θά μπο-
ρούσε όμως νά *γίνη*, τώρα που ξέρει
α', ότι ζει έξαιρετα μόνο με χόρτα, καρ-
πούς, γάλα, αυγά κτλ. και β', ότι ή κρεω-
φαγία είναι πάντα βλαβερή.

Τί άσπρο τό μελάνι σου, *Λευκή Καμέ-
λια*! Μόλις και μετά βίας μπόρεσα νά
διαβάσω πως ήσουν άρρωστη, αλλά εύτυ-
χώς έγινες καλά. Ναι, πρέπει νά φυλα-
χθ' καλά όσον καιρό σου είπε ο γιατρός.
Και τώρα περιμένω νά μου ξαναγράψης,
Δεσποινίς Ροκονό, έχω έμπρός μου
δυο γράμματά σου. Σ' ευχαριστώ για τά
καλά λόγια και τις φροντίδες σου για τη
διάδοσή μου. Λυπήθηκα που έγινε λάθος
στον τόμο. Άν τον είχες, θά μπορούσες
νά μου τόν έπιστρέψης νά σ' όν άλλάξω.
Άλλ' άφού δεν τον είχες, δεν πειράζει.
Όπως λές και σύ, τον άλλον που ήθελες
τόν παίρνεις άργότερα.

Πολύ μ' ευχαρίστησε τό πρώτο σου
γράμμα, *Ευαγγελία Μακράκη*, κι' έπι-
θυμώ νά μου γράφης συχνά. Τά λεπτά για
Όδηγό και ψευδώνυμο, άφού μένεις σ' άς
Άθήνας, μπορείς νά μου τά φέρεις μόνη
σου—νά σ' άγνωρίσω κιόλα— ή νά μου τά
στείλεις με άνθρωπο, ή και ταχυδρομικώς
εις γραμματόσημα μέσα σέ γράμμα. Όπως
προτιμάς.

Κάποιος μου γράφει: «Παρακαλώ δημο-
σιεύσατε τό κατ'οίκοι ποίημα όσον τό γρη-
γορώτερον, και διά νά σ' άς ικανοποιήσω,
σ' άς στέλνω 6 δραχμές». Υπογραφή καμ-
μιά. Και τό ποίημα ένα γνωστότατο scho-
λικό: «Με καλαθάκι άδειανό, κι' ως την
καρδιά θλιμμένο» κτλ. Πολύ περίεργα
πράγματα! Μά ούτε Όδηγό, ούτε τίποτα
δεν διαβάζουν αυτά τά παιδιά; Και τότε...
σέ ποιόν θά έπιστρέψω τις 6 δραχμές;

Πολύ καλή ή ιδέα του καθηγητού σας,
Πιτσιρίκε, νά κάμετε έμμετρο τό παρα-
μύθι του κ. Ξενοπούλου «Ο Πλοτός κι'
ή Εύτυχία». Θά διαβάσω τη διασκευή σου
με τη σειρά της. Δεν άμφισβάλω πως θά
είναι καλή άφού ο κ. καθηγητής έμεινε
ευχαριστημένος, αλλά θά ιδώ άν είναι και
δημοσιεύσιμη στη Σελίδα (αυτό άλλο
πράγμα.)

Άλήθεια, *Άνοιξιάνικη Βροχούλα*, ο
Ίδιος ζωγράφος έκαμε και τις εικόνες του
«Δόν Κιχώτη Φασουλ'», που δημοσιεύθη-
καν στον τόμο του 1902, και γ' αυτό
μοιάζουν τόσο με τις εικόνες των «Έπαγ-
γελμάτων του Πισρότου». Ευχαριστώ γ'
αυτές τις εικόνες «Παιδιών εκ του φυσι-
κού», ώρατες είναι αλλά πολύ μικρές.
Σο έστειλα τά χαμένα φυλλάδια στο
καινούργιο σπίτι και με γεια!

Εδώ σταματώ τις μεγάλες άπαντήσεις
γιατί ο χώρος τελείωσε κι' έχω άκόμη
τριάνα τουλάχιστον γράμματα! *Έλντα*,
Άγνη, *Ήχώ*, *Τοίό Κορτεζίνο*, *Τρύπα*
στο Νερό, *Ξανθή Έλληνοπούλα* και
Λουλουδένια Ύπαρξη—καλά μου παι-
διά, με μεγάλη ευχαρίστηση διάβασα τά
γράμματά σας, έξετέλεσα τις παραγγελίες
σας, σ' άς ευχαριστώ για όλα και περιμένω
νά μου ξαναγράψετε.

Γίριτε, *Άγγελος Ειρήνης*, *Κλέφτη*
του 21, *Άσπασία Περικλέους*, *Μέλισ-
σα* (έχω στη διάθεσή σου υπόλοιπον δρ.
6,50), *Ανέλιπστη Χαρά*, νέο ή παλαιοί
μου φίλοι που τώρα μπαίνουν στην κίνη-
ση—ένέκρινα, καθώς θά είδατε, τά ψευ-
δώνυμά σας, χαίρω πολύ κι' έλπίζω νά
μου γράφετε συχνά.

Ο κ. Γρηγόριος Ξενοπούλος (Φαίδων)
ευχαριστεί απ' την καρδιά του τά Διαπλά-
σoυλα και τις Διαπλάσoυλες που
είχαν την καλωσύνη νά του γράψουν τά
«χρόνια πολλά» για την όνομαστική του
εορτή.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Άγροτική Φλο-
γέρα, κ. (ΕΞ). Άσπασία Περικλέους,
κ. (ΑΑ). Ίφιτος ά. (ΠΓ). Κλέφτης του
21, ά. (ΑΜ). Άκούστη Γέλιο, κ. (?).
Ντενής, κ. (ΣΚ). Σιμόνη, κ. (ΑΠ).
Τρελλή Δόλα, κ. (ΙΒ). Άγγελος Ειρή-
νης, ά. (ΔΓ). Τρελλή Νέοτης κ. (ΦΠ).
Διπλωμάτης, ά. (ΜΠ). Μιραντολίνα,
κ. (ΑΗ). Έλευθερία ή Θανάτος, ά. (ΐ).
Άττικό Έλατο, κ. (ΤΠ). Διόσκουροι,
κ. (...). Λευκό Χελιδνάκι, κ. (ΐ).

Άνανεώσεις Ψευδώνυμων: Νυ-
φούλα τ' Ούρανο, κ. Ήχώ, κ. Βέδας,
ά. Άγριοτριανταφυλλία, κ Τρύπα στο
Νερό, κ. Ξανθή Έλληνοπούλα, κ. Νι-
κήτρια Έλλάς, κ. (άντι του Μ.Μ). Μι-
κρός Άραπάκος ά. Ραβύρος ο Κατα-
κτητής. ά. Ρασπούνη, ά. Αίλι, κ. Χω-
ρίς Φτερά, κ. Βρουσούλα, κ.

Η Διάπλasis άσάφεται τους φί-
λους της: *Γεώργιον Γ. Γουλανδ'όη* (δ
Όδηγός που σου έστειλα, λές τί πρέπει
νά κάμης για νά πάρης ψευδώνυμο) *Πρι-
κίπισαν των Δολλαρίων* (ευχαριστώ πολ-
λύ για τό έσπαθώμα έπίσης και την κα-
λή σας καθηγήτρια που φροντίζει για τη
διάδοσή μου: ένέκρινα τό ψευδώνυμο της
νέας μου φίλης: έστειλα και 20 τετράδια)

Ρέναν Κουντουρά (ευχαριστώ πολύ για
τό έσπαθώμα) την έπιταγή την είχα λά-
βει, αλλά περιμένα τό γράμμα που άργη-
σε) *Άσσαν του Άέρος* (χαίρω που εί-
σαι τόσο ευχαριστημένος από την έφτει-
νή μου βλη) έλαβα και τό κομμάτι που
θά τό διαβάσω με τη σειρά του) *Γολιάθ*
(τά έλαβα όλα, περιμένω νά μου πεις νά
στείλεις άλλο κομμάτι άν δεν μάθης την
τύχη του προηγούμενου) κι' έκτενές παρα-
μύθι μη στείλεις, και καλό θά είναι, δέν
θά χωρή στη Σελίδα) *Ρεζεντάν* (έχεις
δίκιο! αλλά τά Πατ. Πνεύματα, βλέπεις,
κυκλοφορούν, και καμιά φορά άκούει κα-
νείς ένα και τό στέλνει χωρίς νά ξέρη
πως είναι δημοσιεύσιμο) ούτ' εγώ πάλι
μπορώ νά ξέρω όλα όσα τέτοια άστειλά έχουν
δημοσιευθεί σ' έφημερίδες και περιοδικά)

Τοίκοιδο (ευχαριστώ πολύ για τό έσπα-
θώμα για τό άλλο που με ρωτάς, ναι!
άφού μένεις στο ίδιο σπίτι, μπορεί) *Ξαν-
θομαλλούσαν* (ευχαριστώ πολύ, δέν πει-
ράζει) έστειλα 3 δεσμίδες λυσοχάρτο και
19 τετράδια) *Δάκρυ Ψυχής* (ευχαριστώ
για όλα) *Μινών* (δ κ. Π. δέν μου έγρα-
ψε πως οί 10 δρ. ήταν για τό ψευδώνυ-
μό σου) τώρα που μου τό λές, τό άνα-
νέωνω θά διαβάσω τό κομμάτι σου με τη
σειρά του) αυτά βέβαια θά είναι «όλο-
γούλο έφευρέσεις δική σου» γιατί μόνο
«έφευρέσεις» δέχομαι για τη Σελίδα, δ-
ταν, φυσικά, είναι καλές) κι' ούτε αντι-
γραφές, ούτε παλιά ποιήματα που τά θυ-
μάται κανείς από τό σχολείο) *Σ. Ναζά-
κιν* (έχει, αυτά τά ιστορικά θέματα δέν
είναι για τη Σελίδα) ένα ιστορικό άνέκ-
δοτο, έπεισόδιο, μάλοπα: αλλά όχι κα-
θαυτό ιστορία) κι' έχεις ψευδώνυμο; με
τόνομα δέν έπιτρέπεται) *Άθηναίων Φοι-
τητήν* (έστειλα 6 τετράδια) *Έρημν Γ.*

Φραγκοδύην (διάβασα τον Όδηό, δέν
στέλνονται έτσι οί λύσεις) *Άγνη Καρ-
διά* (έλαβα) έκαμες πολύ καλά που έ-
στειλες Σημείωση Εισήμων κι' άς μην

είχες τόσο πολλά.) Ταξιδιώτην περιμένω
έντυπώσεις από το ταξίδι σου στην Αίγυπτο·
θα μείνης έκει δυο μήνες; για το κομμά-
τι σου δεν θυμώμαι τώρα. θα κοιτάξω·
"Ενδοξον" Ελλάδα (λυπούμαι, αλλά κατ'
άρχην ανταλλαγή δεν γίνεται· ευχαριστώ
για την ευχή· τί ώραία!) 'Αλκυονίδα
(δ. κ. Ε. έλαβε το γράμμα σου και σ' ευ-
χαριστεί πολύ.) Ξενοδόχην (έτυχε να
μην έχω πιά χώρο όταν έπιασα το γράμμα
σου· μά ούτε σήμερα δεν μπορώ να σοῦ πῶ
πολλά· πού να θυμώμαι τώρα ποιός έστει-
λε για την ανανέωση του ψευδωνύμου
σου; έσοῦ δὲν είχες παραγγείλει σέ κανέ-
να; σου εύχομαι καθ' έπιτυχία στους
διαγωνισμούς και περιμένω.) Σφίγγα (τό
πιστεύω· αλλά τότε το γράψιμο δεν τῶ-
δειχνε πραγματικό, αληθινό· «μη παίζεις»,
«μη τρέχεις», «μη λησμονείς», αυτά με η
γιατ' είναι υποτακτικές· αλλά το «μη λη-
σμονείς» είναι προστακτική, άρα με εἶ·)
'Αναγνιδία (τά έλαβα όλα· μά δεν είναι
ανάγκη να βρῆς καλύτερο ψευδώνυμο·
αυτό είναι πολύ καλό.) 'Ιφιγένειαν Σβά-
να (χαίρω πολύ για τῆ γνωριμία κι' ευ-
χαριστώ τῆν 'Ολυμπία Κονταράτου πού
μού έκαμε μία τόσο καλή φίλη.) Γιώτην
Π. Τζαννετάκη (και για τῆ δική σου
γνωριμία χαίρω πολύ· φίλησέ μου και
τάδελάκια.) 'Γλυκειάν 'Ελληνοπούλαν,
'Ισιδα κτλ.

Εἰς δόσας έπιστολάς έλαβα μετά τῆν 25
'Ιανουαρίου θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 26του Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταί μέχρι 3
'Απριλίου.

99. Δεξιόγραφος

Τό πρώτο μου είναι ρήμα περισπώμενο,
Τάλλο γυναίκα τραγική·
Και πόλη τά δυο κάνουνε περίφημη
'Αρχαία μικρασιατική

Πρωινὸ Κελάδημα

100. Στοιχειοτονόγραφος

Από βουνό,
Κεφάλι βγάζοντας και μ' άλλον τόνο,
Τί ποταμό
Στῆν πιό ήλιόλουστη 'Ασία σκαρώνω!
Αἴγλη

101. Μεταγραμματισμός

Θεός, βαρβάρων εἶδωλο,
'Ενα του γράμμι' αλλάζει
Κι' ώραία πόλη, άξαφνα,
Δική μας παρουσιάζει.

Δάκρυ Ψυχῆς

102. Μεταγραμματισμός

Τ' όργωμένο μας χωράφι
Κάποιος πάει κι' ανακατεύει,
Και νά, φύλακας με πλήθος
Μάτια μᾶς παραμονεύει.

Συλφίς

103. Αἵνιγμα

Αὐτοκράτορα μεγάλο,
Πού άλλους δυο είχε γεννήσει,
'Ενας γιός το άρσενικό.
Και μία λίμνη άπ' τίς γνωστές σου
Στῆν πολιτισμένη Δύση
Εἶναι, άν θές, το ήλιυκό.

Γαζάν

104. Δικτυωτόν

*****=Ποταμός τῆς Εὐρώπης
*****=Κράτος τῆς 'Αμερικῆς
*****=Νῆσος τοῦ Αἰγαίου
*****=Προτέρημα
Και καθέτος τά ἴδια.
Πρόμαχος τῆς 'Ελευθερίας

105. Φύρδην Μίρδην μετά Φωνηεν- τολίπου και 'Ελιποσυμφώνου

ΓΕΑΜΑΙΤΝ, ΑΙΜΛΑ, ΙΟΙΣΙΠΑΡ,
ΑΒΕΡΝΑΝ, ΟΦΙΑΣ.

Νάποκατασταθοῦν αἱ πέντε αὐταί
λέξεις τῶν ὁποίων ἀνεμίχθησαν τά στοι-
χεῖα—ἐκάστης χωριστά—και νάναγνω-
σθοῦν πέντε πόλεις. Τούτων, τὰ μὲν
ἀρχικὰ ἀποτελοῦν Φωνηεντόλιπον τοῦ
τύπου

* * * * *

τὰ δὲ τέταρτα γράμματα 'Ελλιποσύμ-
φωνον τοῦ αὐτοῦ τύπου, τῶν ὁποίων
ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Φάουστ

106. Φωνηεντόλιπον

* - πινυν - νχ

Θαρραλέα 'Ελληνίς

107. Γεῖφος

αν

αν	ι	αν	ε	
ι		ι	ε	ε
"Ε!	αν	μου	αν	α
	ι		ι	ε
αν	ι	αν	ε	
	αν			

'Αήττητος

ΔΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. 'Ασκήσεων τοῦ φύλ. 47

544. Σολωμός (σόλ. ὁμος). — 545.
Πρόκα-ρόκα. — 546. Στέαζ-τέρας. — 547.
'Ο Σείριος, ἡ Συρία. — 548.
Ν Ι Ο Β Η 549-553. Διά τοῦ
Ε Ω Μ Ω Κ: Σκύρος, κτῆ-
Β Ε Λ Ε Ο Σ νος, Οὐκρανία, ὁρ-
Α Β Ρ Θ κτος. ἔκτος. — 554-
Σ Υ Ρ Ι Α Ε 556. 1, 'Η Νεάπο-
Ο Ο Ν Ν λς. 2, 'Ο γάλος,
Σ Α Π Φ Ω ὁ Γάλλος. 3, Κά-
νουν 444. — 557. ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ (ἀλέ-
Κτωρ, 'Αχελῶος, Φολεγανδρος, Βε-
ξούβιος, ἀνάπαιστος, Παράδεισος,
Μυρτώον, Σπάρτη, κυπΑρισσος). —
558. Πόνος εύκλείας πατήρ. — 559. 'Ο
Διομήδης διεκρίθη ἐν Τροίᾳ (ὁ, δύο
μηδ' εἰς διε, κριθῆ, ἐν τρία).

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879 — 1893) ἀπό
τούς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
και 18ος. Ἐκαστος τόμος δοχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δοχ.
28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν και δοχ.
40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894 — 1933), ἀπό
τούς ἐκδοθέντας 40 τόμους ὑπάρχουν
οἱ 39 (διότι ὁ τοῦ 1918 ἔχει ἐξαντλη-
θῇ). Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894-1928 τιμῶνται ἑκαστος ἀρ-
γραφος δο. 80 και ραμμένος δο. 85.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930, 1931,
1932 και 1933 τιμῶνται ἑκαστος ἀρ-
γραφος δο. 110 και ραμμένος δο. 115.
Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου
προσθετα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
'Εσωτερικόν δοχ. 5 ὁ ἀργραφος και δοχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
δοχ. 35 εἴτε ἀργραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις με ἀπλὰ στοι-
χεῖα δο. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις με παγὰ δὲ στοιχεῖα
δο. 1 και με κεφαλαία δο. 1,50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δο. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΔΔ'—144]

Οριέττα, τῆν πίπα ἐξακολουθεῖς νά
τῆν ἔχεις στο στόμα σου οδυμένη;
Χόλλυγουντ

[ΔΔ'—145]

Προκλήρσσω διδραχμο Διαγωνισμό ἡ-
θοποιῶν. Προθεσμία τέλος Φεβρουα-
ρίου. Δ/σις: Πάργαν, Φυλῆς 159-Α, 'Αθη-
ναι.

'Αγνή Καρδιά

[ΔΔ'—146]

Αποτελέσματα [ΔΓ'—639]. Βραβεύεται
Μέλω. — Τίμη, συγγνώμην, ἔχασα
διεῦθυνσιν. Περιμένω! 'Αετιδεύς

[ΔΔ'—147]

Λόγω ἀνωτέρας βίας διακόπτω κάθε
ἀλληλογραφία μου.

Παρήγορος 'Αγγελος

[ΔΔ'—148]

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά με δλους-ες.
Στείλατε πρώτοι. Δ/σις: Δνίδα Ρ.
Σκαρλάτου, Φυλῆς 111, 'Αθήναι.

Καμίλα Χόρν

[ΔΔ'—149]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια. Γράψατε Φρό-
σω Βουρέιδου, Πόντου 5, 'Αθήνας.

Τρελλή Δόλα

[ΔΔ'—150]

Σφιγξ=Ζάππα. Μποναμάς τοῦ νέου ἔ-
τους. Τὸ περιμένεις; Χλόη

[ΔΔ'—151]

Καπετὰν Φάντασμα, ναι βέβαια· και
θα ἔννοσι τὸ δικό της χωριό, γιατί ἔ-
μεῖς δὲν ἔχουμε. Χλόη

[ΔΔ'—152]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια, ἀλληλογρα-
φῶ με δλους-ες. Δ/σις: Γεώργιον Μα-
ρίνον, 'Αγγλικὸν Τηλεγραφεῖον, Ζάκυνθον,
διὰ:

Πρίγκιπα Σερίν

[ΔΔ'—153]

Ανταλλάσσω Μ. Μυστικά και τοπεῖα
με δλους και ὄλες. Δ/σις: Για Μπόεμ,
Ρ. Ο. Β. 12, Famagusta (Chypre).

Μποέμ

[ΔΔ'—154]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια με δλους-ους.
Δ/σις: Πατριάρχου Ἰωαννίμ 57, 'Α-
θήνας, διὰ:

'Ιουκόστην

[ΔΔ'—155]

Ανταλλάσσουμε τετραδιάκια και ἀλλη-
λογραφούμε. Στείλατε χωριστά, διὰ
Κύνειον 'Ασμα: Χ, Κιούση, Κάρυστον·
διὰ Βιολέτταν: Κούλαν Χατζηνικολῆ, Κά-
ρυστον. Βιολέττα, Κύνειον 'Ασμα

[ΔΔ'—156]

Πρωτοπαίνοντάς στῆν κίνησι χαιρετῶ
δλους-ες. Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά.
Δ/σις: Γαλλικὸν Φαρμακεῖον, Κέρκυραν,
διὰ: Διπλωμάτην

[ΔΔ'—157]

Δεσποινὶς Τραλαλά = 'Αρ. Ζυγομα-
λά !!! ('Αού . . . α!)

Χανιωτόπουλο, Χανιωτοπούλα

[ΔΔ'—158]

Ταξιδιώτῃ, τὰ γουρουνάκια τῆς σχο-
λῆς δὲν προξενοῦν τόσην μεγάλην
ἐντύπωσιν ὅπως μερικά σάν και . . . σένα·
n'est-ce pas? Ὅσο για τὰλλα ὥρατα μου
φάνηκαν.

Μπ.